

ЗВЯЗДА

27 ЛІСТАПАДА 2012 г. АЎТОРАК № 228 (27343) Кошт 1300 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

У XIX і першай палове XX стагоддзя ў беларускіх сялян не было падзелу страў на «першую, другую і кампот». Гаспадыня гатавала вялікі гаршчок вадкай стравы, куды ў скаронныя дні клаўся кавалак мяса.

Журналісткі «Звязды» разам з прадстаўніком новага папаўнення маральна настройваліся, спрабавалі фізічна загартоўвацца, дапамагалі збіраць сумку, развіталіся з роднымі... і нават паехалі ў воінскую частку.

Ужо цэлы месяц прамінуў з таго часу, як ураджэнец Чэрвеня, трэці беларускі касманаўт, прадстаўнік Раскосмосу Алег Навіцкі распачаў сваю захапляльную вандроўку да зорак...

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА Ў ІНТЭРВ'Ю «РЭЙТЭР» РАСКАЗАЎ АБ МАГЧЫМАЙ ПРЫВАТЫЗАЦЫ І ЎДАСКАНАЛЕННІ ПАЛІТСІСТЭМЫ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 26 лістапада даў інтэрв'ю аднаму з буйнейшых міжнародных інфармацыйных агенцтваў «Рэйтэр». Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Інтэрв'ю прадаўжалася больш за паўтары гадзіны. Кіраўніку дзяржавы было задана каля 20 пытанняў, большасць з якіх датычыліся сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, мадэрнізацыі і магчымай прыватызацыі прадпрыемстваў. Таксама Аляксандр Лукашэнка адказаў на пытанні аб удасканаленні палітычнай сістэмы Беларусі, развіцці дэмакратыі, знешняй палітыцы, узаемаадносін з Еўрасаюзам і Расіяй.

Інфармацыйнае агенцтва «Рэйтэр» заснавана ў 1851 годзе ў Лондане эмігрантамі з Германіі Полам Рэйтэрам. Афісы і прадстаўніцтвы інфармагенцтва размяшчаюцца больш як у 100 краінах свету. У агенцтве працуюць каля 14 тыс. супрацоўнікаў. Навіны выходзяць на 20 мовах. Акрамя навін у тэкставым фармаце «Рэйтэр» прадастаўляе сваім кліентам відэа- і фотаматэрыялы. Штодзень з паведамленнямі інфармагенцтва маюць магчымасць азнаёміцца каля 1 млрд чалавек.

Банкі 4 млн ДОЛАРАЎ НА ЭНЕРГАЭФЕКТЫЎНАСЦЬ

МТБанк атрымаў 4 млн долараў ад Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця. Гэты крэдыт будзе выкарыстаны для фінансавання энергаэфектыўных праектаў.

Такім чынам будуць стымуляваць прадстаўнікоў сярэдняга і малага бізнесу, якія імкнучыся скараціць энергаёмкасць вытворчасці альбо выкарыстоўваюць тэхналогіі крыніц энергіі, што аднаўляюцца. «Новая лінія, нягледзячы на глабальны фінансавы крызіс, захавае для беларускіх кампаній доступ да замежнага фінансавання. Гэта важны крок у падтрымку беларускага прыватнага бізнесу, паколькі дазволіць шматлікім кліентам банка (прадстаўнікам малага і сярэдняга бізнесу) за кошт гэтых крэдытаў знізіць энергаёмкасць, а значыць, павысіць канкурэнтаздольнасць», — падкрэслівае старшыня праўлення МТБанка Андрэй Жышкewіч.

Падрыхтаваў Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

Факт РОГІ І КЛЫ ПРЫНОСЯЦЬ ПРЫБЫТАК

Паліўнічыя гаспадаркі Мінлягасца з пачатку года арганізавалі 372 паліўнічыя туры для замежных паліўнічых, што прынесла 6,1 млрд рублёў даходу (гэта 217 працэнтаў да аналагічнага паказчыка леташняга года).

Большая частка паліўнічых тураў прыпадае на асенні сезон палывання, які доўжыцца і зараз. Асабліва папулярнае ў замежніку палыванне на дзіка, высакароднага аленя і лася — паліўнічыя зацікаўлены збраць з сабой трафей ў выглядзе рагоў і кілаў, расказалі ў прэс-службе Міністэрства лясной гаспадаркі. Да нас прыязджаюць палываць турысты з Расіі, Германіі, краін Балтыі, Іспаніі, Італіі, Францыі, Польшчы.

Усёго сёлета ад вядзенай паліўнічай гаспадаркі плануецца атрымаць каля 20 млрд рублёў даходу, у тым ліку ад паліўнічых тураў з удзелам замежнікаў — каля 7 млрд, ад эксплуатацыі паліўнічых домікаў — 5 млрд. Даходы ад эксплуатацыі паліўнічых комплексаў, дарэчы, сёлета павялічыліся больш чым удвая і склалі 4,2 млрд рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА

Міка і Х'юга спяшаюцца на дапамогу!

Паплаваць з дэльфінамі могуць дзеткі з асаблівасцямі развіцця — эфектыўны напрамак рэабілітацыі толькі зараз стаў актыўна выкарыстоўвацца ў Беларусі.

У мінскім дэльфінарыі «Нэма», які размяшчаецца на тэрыторыі сталічнага заапарка, амаль год дзейнічае дэльфінарапія — напрамак, прызначаны для рэабілітацыі хворых дзетак з цэрэбральным паралічам, сіндромам Даўна, аутызмам. За гэты час прайшоў курс незвычайнай рэабілітацыі змаглі хлопчыкі і дзяўчынкі не толькі з Беларусі, але і Расіі, Літвы, Латвіі, Эстоніі, Польшчы. Самым малым наведнікам толькі-толькі споўнілася два гады.

СТАР 8

«Кветкі жыцця»

ЯК ПАДТРЫМАЦЬ НАРАДЖАЛЬНАСЦЬ...

Сёння ў беларускіх сем'ях нярэдка можна назіраць эфект «перавернутай піраміды», калі на адно дзіця даводзіцца двое бацькоў і чацвёрта бабуль і дзядуляў. Думаецца, няма патрэбы тлумачыць, наколькі гэтая праблема важная. Для пералому сітуацыі патрабуюцца доўгатэрміновыя меры нацыянальнага маштабу.

Нашым краінам ёсць чаму павучыцца адна ў адной

З мэтай абмену вопытам і знаходжання сумесных рашэнняў па гэтай праблеме ў Мінску прайшоў сумеснае пасяджэнне калегі чатырох міністэрстваў — працы і сацыяльнай абароны, аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, а таксама міністэрстваў працы і сацыяльнай абароны і Міністэрства аховы здароўя Расійскай Федэрацыі. У ім прымалі ўдзел прадстаўнікі Пастаяннага камітэта Саюзнай дзяржавы, Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі, пасольства Расіі ў Беларусі. На парадак дня пасяджэння было вынесена пытанне «Сучасная дэмаграфічная сітуацыя ў Расійскай Федэрацыі і Рэспубліцы Беларусь і дзяржаўная дэмаграфічная палітыка».

— Гэтая тэма сёння актуальная для ўсёй

еўрапейскай тэрыторыі, у тым ліку і для нашых краін, — заявіла журналістам міністра працы і сацыяльнай абароны Марыяна ШЧОТКІНА. — Бо без насельніцтва няма і краіны. Інвестыцыі ў падтрымку сям'і — выплата дзіцячай дапамогі, жыллёвая палітыка, падтрымка шматдзетных сям'яў, ільготы і гарантыі сям'ям з дзецьмі і іншыя — вялікія. Але ёсць рэчы, на якіх не эканомяць.

Марыяна Шчоткіна адзначыла, што ні па адной праграме, ні па адным мерапрыемстве, ні па адным пункце, які датычыцца дэмаграфічнай палітыкі, бюджэт ніколі не зразаўся, а аб'ём фінансавання не перагледваўся ў меншы бок — усё меры па падтрымцы сям'яў з дзецьмі рэалізуюцца толькі з нарастаючым вынікам.

«Нашым краінам ёсць чаму павучыцца адна ў адной у вырашэнні дэмаграфічных праблем», — заявіў на адкрыцці пасяджэння намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны РФ Аляксей ВОУЧАНКА. Паводле яго слоў, прынятыя ў Расіі маштабныя меры па пераадоленні дэмаграфічнага крызісу (у тым ліку па стымуляванні нараджальнасці і падтрымцы сям'яў у сувязі з нараджэннем і выхаваннем дзяцей, па садазейнічанні занятасці жанчын з малалетнімі дзецьмі і г.д.) спрыялі паліпшэнню сітуацыі.

«За апошнія пяць гадоў толькі за кошт павелічэння нараджальнасці і зніжэння смертнасці натуральнае змяншэнне насельніцтва скарацілася ў Расійскай Федэрацыі ў пяць разоў і дасягнула мінімальнага значэння за апошнія пяць гадоў, адзначаецца пры рост колькасці насельніцтва», — сказаў Аляксей Воўчанка. У той жа час ён падкрэсліў, што на такіх важных паказчыках, як чаканая працягласць жыцця, смертнасць дзяцей ва ўзросце ад аднаго года, Беларусь мае лепшыя вынікі, чым Расія.

Сучасныя беларускі не хочуць нараджаць?

У Беларусі дэпапуляцыя назіраецца з 1993 года. Пры гэтым характэрнай тэндэнцыяй з'яўляецца скарачэнне колькасці жыхароў вёскі. За апошнія 10 гадоў высковае насельніцтва зменшылася на 17,1%, і доля яго ў агульнай колькасці насельніцтва склала 25,8%. Прычым гарадское насельніцтва павялічылася на 2,5%. Гэта абумоўлена тым, што на працягу доўгага часу ўнутрырэспубліканскія міграцыйныя патокі накіраваны з вёскі ў горады. Да таго ж 90% сельскіх мігрантаў складае моладзь, якая выязджае на вучобу ў горады.

СТАР 2

КВАТЭРА Ў АРЭНДУ

38 кватэра ў нядаўна пабудаванай шматпавярхоўцы на вуліцы Таўлая Гродзенскі гарвыканкам выдзеліў грамадзянам у якасці арэнднага жылля.

Памер платы за кватэры камерцыйнага выкарыстання дзяржаўнага жыллёвага фонду складае 10 тысяч рублёў за 1 кв. м агульнай плошчы. Такім чынам, напрыклад, плата за двухкамерную агульнай плошчай 62 кв. м складае ў месяц 620 тысяч рублёў. Заявы на прадастаўленне арэндных кватэр прымаюцца службамі «Аднаго акіна» раённых адміністрацый. Пры гэтым улічваецца парадак чарговасці, зыходзячы з даты пастановаў на ўлік маючых патрэбу ў паліпшэнні жыллёвых умоў. Пры адсутнасці адпаведных заяў арэндныя кватэры будуць прадастаўлены іншым людзям.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Надвор'е

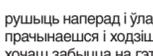
ФІНАЛЬНАЕ ЦЯПЛО ВОСЕНІ

У апошнія дні лістапада на тэрыторыі Беларусі будзе назірацца адносна цёплае надвор'е, паведаміла рэдакцыя спецыяліст Рэспубліканскага гідрометцэнтра Мінпрыроў Вольга Фядотава.

У сераду і чацвер працягнецца прыток цёплага ваветра з боку паўднёвага захаду Еўропы. Зноў будуць ісіці дажджы, а ўначы на сераду па п'юначы Беларусі магчымы мокры снег. Месяцымі туман. Тэмпература ўначы 0 — плюс 5, удзень — плюс 1—7 градусаў, на поўдні краіны — да 8—10 цяпла. Фронтальныя рэзэлы з боку Атлантыкі прыносяць да нас у пятніцу новую порцыю дажджоў. Уначы і раніцай месцамі туман. Уначы чакаецца плюс 1—7, удзень — 3—8 цяпла. У першыя дні зімы на тэрыторыі Беларусі завітае больш халоднае ваветра са Скандынавіі. Ужо першага снежнага месцамі чакаецца кароткачасовы мокры снег з дажджом. Уначы будзе каля 0, а удзень — 0—плюс 5 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ

ЦІ ВЕРЫЦЕ ВЫ Ў ПРАРОЧЫЯ СНЫ?

Уладзімір ТРАПЯНОК, загадчык аддзела навін культуры дыржэцкі канала «Культура» Беларускага радыё:

— Наконт таго веру ці не веру ў прарочыя сны, не магу сказаць канкрэтна. Але часам яны бываюць. Так, падчас майго навучання ва ўніверсітэце (здаецца, гэта было на трэцім курсе) да нас мала хто прыходзіў на спектаклі, а тэатральныя выкладчыкі досыць раўнасна ставіліся да той дзейнасці, якой мы займаліся па-за межамі вучбы, бо нас лічылі яшчэ не падрыхтаванымі спецыялістамі. ...Мне прыснілася, што я на павышаных тонах размаўляю з мастацкім кіраўніком курса. Я кажу яму пра тое, што мы варымся ў сваім саку і ніхто не глядзіць, што з намі будзе далей. А ён мне на гэта адказвае: «Рабі, як хочаш...» Пасля таго, як мне прысніўся той сон, я знайшоў сабе месца працы, і мой выкладчык быў не супраць. Атрымліваецца, што гэта быў штуршок, каб змятаць нейкі давол ад выкладчыка, каб прычынаешся і ходзіш увесь дзень пад іх удзеяннем. Здраецца і наадварот, калі прычынаешся і ведаеш, што хочаш забыцца на гэты сон, тады трэба паглядзець на акно і сказаць: «Куды ноч — туды і сон».

Аляксандр БУГАЕЎ, тэлеведучы, шоумен, артыст тэатра «Хрыстафор»: — Мне аднойчы прысніўся сон, што я выйграў у латарэю. Я прагнуўся і лаяўся, у гэтым моманце купляць латарэі, але ніякага выйгрышу не здабыў. І забыўся пра гэты сон, а праз паўгода мне «Беларускі латарэі» прапанаваў працу вядучага ў «Вашым лато». Яшчэ я зараз працую ў самым дарэгім атэлі свету «Парус», дзе праводжу «Рускія музычныя вечары». Напярэдадні таго, як мяне запрасілі на працу, мне таксама прыснілася, што я адлучаюся на шыкоўным курорце. Прачнуўся і не звярнуў увагі на гэты сон. А потым праз некалькі месяцаў да мяне прыхаў прадзюсар з Дубая і сказаў, што яму мяне рэкамендавалі. Мы сталі супрацоўнічаць. Лічу, што да гэтага варта прыслухоўвацца, бо лёс такім чынам падае нам знакі. Я не тое, каб слепа веру ў сны, але калі мне нешта на заметку ці буду больш асцярожным.

Алеся КАЧАНОВА, студэнтка Інстытута бізнесу і менеджменту Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта:

— Прарочыя сны (ці, як іх называюць, «сны ў руку») заўсёды выклікалі ў мяне панічце бязі і няўпэўненасці, бо часта хочацца ведаць, што чакае цябе наперадзе. Часцей запамінаюцца тыя сны, якія прадвешчалі нешта нядабрае. Неяк, калі я яшчэ вучылася ў школе, мне прысніўся сон, дзе былі адлюстраваны ўсе падзеі дня, і ён у рэальнасці паўтарыўся праз нейкі час — я была здзіўлена. Аднойчы прыснілася, што ноўтбук, падараваны мне маёй бабуляй, падае на падлогу і разбіваецца. Я прагнуўся і зразумела: гэта толькі сон. Потым гэты ж сон паўтарыўся амаль праз год, і я ўспрыняла яго як папярэджанне. Пасля ўсё сваіх шматлікіх сноў я зрабіла вынік для сябе, што лепш не ведаць, якія падзеі чакаюць цябе заўтра. Не жыццё толькі будучым, умейце атрымліваць асалоду ад сённяшняга дня. Падрыхтавала Алена ДРАПКО.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ПРЫХІЛЬНІКІ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ ПЕРАМАГЛІ НА ВЫБАРАХ У КАТАЛОНІІ

Паводле афіцыйных вынікаў, перадагу захавала нацыяналістычная кааліцыя «Канвергенцыя і саюз» на чале з цяперашнім старшынёй урада Артурам Масам. Кааліцыя атрымала 50 з 135 месцаў у рэгіянальным парламенце — гэта значыць, на 12 менш, чым пасля пярэдняга выбараў. Другое месца заняла сепаратысцкая Леваа рэспубліканская партыя Каталоніі, якая павялічыла колькасць мандатаў з 10 да 21. У Каталоніі была зафіксавана рэкордная за апошнія 24 гады яўка. Насельніцтва Каталоніі складае каля 7,5 мільёна чалавек. Жыхары рэгіёна, які вырабляе 20% ВУП Іспаніі, раней неаднаразова выступалі за незалежнасць. Сепаратысцкія тэндэнцыі тут умацніліся на фоне эканамічнага крызісу ў краіне.

СІСТЭМУ ЭЛЕКТРОННАГА НАЗІРАННЯ ЗА ЖАНЧЫНАМІ УВЯЛА САУДАЎСКАЯ АРАВІЯ

Саудаўская Аравія увяла сістэму электроннага кантролю за жанчынамі, якая дазваляе адсочваць перасячэнне імі мяжы. Апекуны жанчын (які правіла, іх бацькі, мужык ці сужэнец) зараз атрымліваюць на свае тэлефоны SMS з інфармацыяй пра тое, што іх сваячка пакідае краіну. Прычым гэта адбываецца нават у тым выпадку, калі яны едуць разам. На такія меры ўлады краіны пайшлі пасля таго, як адна з саудаўскіх жанчын з-за сямейных праблем збегла ў Швецыю. Яна не атрымала дазволу на выезд ад свайго бацькі, а па законах, якія дзейнічаюць у Саудаўскай Аравіі, жанчына не можа падарожнічаць без пісьмовага дазволу апекуна. Правы жанчын у Саудаўскай Аравіі моцна абмежаваны нормама шарыятаў, якія дзейнічаюць у гэтай краіне. Толькі ў чэрвені 2012 года ім было дазволена ўдзельнічаць у Алімпійскіх гульнях. Раней, у верасні 2011 года, ім упершыню было прадастаўлена права голасу на масавых выбарах, якія павінны адбыцца ў 2015 годзе.

ЖЫХАР ЕКАЦЯРЫНБУРГА УЗ'ЯЎ САБЕ ПАДВОЙНАЕ ІМЯ ПА БАЦЫКУ

Жыхар Екацярынбурга атрымаў новы пашпарт, у якім па жаданні мужчыны паказана падвойнае імя па бацьку — не толькі па бацьку, але і па маці.

Жыхар Екацярынбурга Сяргей Мухлін зараз носіць імя па бацьку Вера-Віктаравіч. Сам урацелч распавёў, што задумаў пашырыць імя па бацьку і дадаць да яго імя маці некалькі гадоў таму. Тады яго жонка была цяжарная, і ён падумаў, што добра б аформіць дзіцяці падвойнае імя па бацьку. Зрабіць гэта не атрымалася, але для сябе Мухлін усё ж такі дамогся атрымання падвойнага імя па бацьку. Па яго меркаванні, «падвойнае імя адпавядае ўнёсак у развіццё чалавека і маці, і бацькі» і таму не падвойна лічыцца чымсьці дзіўным і экзатычным.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

У ЛІТВЕ ЎСТАНОВЯЦЬ ПЛАНКУ ДЛЯ РАЗЛІКАЎ НАЯЎНЫМІ ГРАШЫМА

Пра гэта заявіў новы прэм'ер-міністр рэспублікі Альгірдас Буткявічус.

Па словах новага кіраўніка ўрада, планку для разлікаў наяўнымі грашмыма плануецца ўсталяваць на ўзроўні пяці тысяч літаў (гэта прыкладна 1450 еўра). Пры здзяйсненні даражэйшых пакупаў неабходна будзе пералічваць грошы праз банк. Такім чынам улады маюць намер змагацца з карупцыяй і ценявой эканоміяй. Абмежаванні плануецца распаўсюдзіць як на фізічных, так і на юрыдычных асоб.

Пра намер абмежаваць наяўны разлік заявіў і ранейшыя ўлады Літвы. Так, на пачатку 2011 года паведамлялася, што ўрад мае намер увесці адпаведныя абмежаванні для юрыдычных асоб. Доля ценявой эканомікі ў Літве, па даных на 2011 год, складала 27% ВУП. Дзяржава недаатрымала сотні мільёнаў еўра падатку ў выніку нелегальнай працы, нелегальнага гандлю і кантрабанды.

КОРАТКА

Беларусь за студзень—кастрычнік 2012 года пералічыла ў бюджэт Расіі \$3190,9 млн. Вывазных мытных пошлін на нафтапрадукты, атрыманыя з расійскай нафты, паведамілі ў Нацыянальным банку Беларусі. За кастрычнік гэтага года ў расійскі бюджэт пералічана \$261,8 млн экспартных пошлін на нафтапрадукты. У верасні гэта сума складала \$266,9 млн.

Беларусь увяла абмежаванні на ўвоз свініны з Масквы. Раней паведамлялася пра ўспышк асабліва небяспечнага захворвання — афрыканскай чумы свінні (АЧС), выяўленай у рамках маніторынгу па АЧС на дзяржкомплекс «Завідава», паўднёвы ўчастак якога размяшчаны на тэрыторыі Клінскага раёна Маскоўскай вобласці.

Беларуская чыгунка пашырыла сістэму рэалізацыі празных дакументаў праз тэрміналы самаабслугоўвання. Спецыялісты БЧ удакладнілі, што паслуга па рэалізацыі праязных дакументаў праз тэрміналы стала даступнай пасажырам у Віцебску, дзе ў будынку касчыгуначнай станцыі ўстаноўлены два адпаведныя ўстройства для работы ў рэжыме доследнай эксплуатацыі.

3 ПАВАГАЙ ДА ІНШЫХ

Вось сухая статыстычная вытрымка з дакладу: за справяднаць перыяд з лістапада 2007-га па лістапад 2012 г. праведзена 385 мерапрыемстваў, ці каля 80 штогод. Недасведчанаму чалавеку гэтыя лічбы мала што скажуць. Тыя, хто ведае спецыфіку дзейнасці Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі, хто прысутнічаў на яго Днях культуры пэўных краін, вечарах дружбы, літаратурных і музычных спатканнях, пасяджэннях «круглых сталаў», выставах, кінаказах, прэзентацыях новых выданняў і перакладаў, сустрачаў з замежнымі дзеячамі культуры, ведаючы, які вялікі аб'ём арганізацыйнай работы паляраўнічае кожнаму мерапрыемству, колькі сіл патрабуе арганізацыя пленнай дзейнасці Дома дружбы. Таму і ўяўляючы, якой цаной даліся 385 самых розных мерапрыемстваў за 2007—2012 гады. А гэта ж — 80 сустрач, свят, вечарын кожны год.

Ніне Івановай не проста было пералічыць у кароткім дакладзе ўсе добрыя справы сваіх папчэнікаў і ўсіх тых, хто ў ДOME дружбы, па яе словах, «засявае духоўнае поле сваім талентам і мудрасцю, сардэчнасцю і цёпльнай, духоўнай роднасцю, далікатнай павагай да іншых народаў». Але імёны некаторых яна назвала: Уладзімір Гілеп, Мікола Мятліцкі, Сяргей Панізнік, Анатоль Бутэвіч, Навум Гальперовіч, Раіса Баравікова, Іван Чарота, Алесь Карлюкевіч, Ганад Карказян, Эдуард Зарыцкі, Георгій Паўлаўскі, Геннадзь Ціхоня, Наталія Чубева, Віктар Шадурыца, Міхаіл Вішукі, Аксана Бяжасва, Таццяна Злобіна, Вікторыя Казакевіч, Алена Кашлерка, Юрый Ступаў, Міхаіл Лыцін, Вялянціна Кавалеўская, Сяргей Падукоўевіч. У многім дзякуючы ім усе гэтыя 5 гадоў актыўна працавала большасць таварыстваў БелТД.

Сёння 31 беларускі горад мае 316 гарадоў-пабрацімаў у 35 краінах свету.

Іх агульная заслуга — пашырэнне прысутнасці замежнай культуры ў Беларусі і беларускай — у свеце. Напрыклад, таварыства «Беларусь-Кітай» наладзіла цыкл мерапрыемстваў пад назвай «Планета Кітай», якія дазволілі даведацца шмат цікавага пра гісторыю і культуру гэтай загадкавай краіны, пра яе супрацьстаяння ў розных сферах з Беларуссю. Разнастайнай была работа таварыства «Беларусь-Францыя». У ДOME дружбы прайшоў Тыдзень Ронскага дэпартаменту. У рамках мерапрыемстваў Дзён культуры Беларусі ў Францыі туды выязджаў вакальны ансамбль Vox Opentis. Ён даў 25 канцэртаў, на якіх прысутнічала больш за 10 тысяч чалавек. Перад кожным канцэртм кіраўнік дэлегацыі расказваў пра Беларусь.

Адначасова БелТД працягвае падтрымліваць сувязі з былымі партнёрамі, сярод якіх вылучаецца паспяховае супрацоўніцтва з фондам «Дзеціма Чарнобыля» нямецкай аямы Ніжняга Саксонія. Кожны год яго прадставінікі наведваюць нашу краіну, дзякуючы ім у бальшчым Магілёва, Гомеля, Светлагорска, Буда-Кашалёва, Чэрвеня, Мядзеля, Бреста, Баранавічаў, Івацэвічаў і іншых гарадоў з'явіліся 26 новых апаратаў ультрагучага дыягностыкі, былі праведзены 5 семінараў для спецыялістаў узбістаў у Мінску і Гомелі. У іх удзельнічала каля 1000 медыкаў з усіх абласцей Беларусі.

Акрамя гэтага, БелТД аказвала і аказвае практычную дапамогу Беларускай арганізацыі «Пародных гарадоў» (БАПГ) у падрыхтоўцы і правядзенні сустрач гарадоў-пабрацімаў Беларусі і В'етнама,

■ У свеце

ЕГІПЕЦКІ ШТОРМ

Егіпет працягвае пажынаць плоды рэвалюцыі 2011 года. Краіна, якая ў папярэднія дзесяцігоддзі вызначалася высокімі тэмпамі эканамічнага росту (у першым дзесяцігоддзі ХХІ стагоддзя ён склаў больш як 5% штогод), перажывае рэзкае запаволенне росту эканомікі.

Так, па выніках 2012 года рост чакаецца крыху больш як два працэнты. Такі паказчык лічыцца нядарным для развітой заходняй краіны, але для Егіпта з яго імклівым ростам насельніцтва ён значна малы і цягне за сабой шматлікі рызыка. Назапашаня з велізарнай працай у папярэднія гады золатавалютныя рэзервы (перад рэвалюцыяй дасягнулі 36 мільярд даўлараў) скараціліся ўжо ў два разы. Турызм так і не змог аднавіць свой перадрэвалюцыйны патэнцыял, і стрчаных у гэтай галіне эканомікі мільярд даўлараў і дзясяткаў тысяч працоўных месцаў краіне вельмі не хапае.

Чакаецца, што па выніках 2012 года агульны дэфіцыт бюджэту краіны наблізіцца да 30 мільярд даўлараў. Каб знайсці грошы для выканання бюджэту, іх прыходзіцца пазычаць. Еўрасаюз, які на працягу доўгіх месяцаў зацягвае пытанне крэдытавання Егіпта, паколькі ў яго сваіх праблем дастаткова, у выніку ўсё ж пагадзіўся выдзеліць пяць мільярд даўлараў ўвёра. Выпрашальным фактарам сталі асцёргі, што пры наступным пагаршэнні сітуацыі Егіпет можа трансфармавацца са свецкай у ісламскую дзяржаву. І як тады будзе выглядаць ЕС, які спрыта адхіліць ад улады свецкага прэзідэнта Мубарака? Крэдыт у 4,8 мільярд даўлараў пагадзіўся выдзеліць і МВФ, але яго трэба вярнуць ужо праз 22 месяцы. Мільярд даўлараў пагадзілася пазычыць Турцыя.

Беспспрэчна, тое, што ў настолькі бядаотнай сітуацыі крэдытараў увогуле не хапае знайсці, ужо можна назваць перамогай новага ўрада, але вялізны ўзяты крэдыты прыйдзецца аддаваць з працэнтамі, што наўрад ці па сілах егіпецкай эканоміцы ў яе цяперашнім стане. Замежныя інвестары, якія раней ішлі ў краіну, прывабляныя рэкламай рэдкай для рэгіёна палітычнай стабільнасці ў папярэднія дзесяцігоддзі, зараз адмаўляючы інвеставаць, спалоханыя тым, што за адной рэвалюцыяй можа быць другая — а гэта заўсёды небяда для бізнэсу. Айчыныя бізнэсманы выводзяць грошы за мяжу, кіруючыся тымі ж меркаваннямі. Як распаўсюд адзін з былых міністраў канала «Аль-Арабія», прыток інвестыцый у Егіпет цяпер роўны нулю.

У наўняўнаці найсур'ёзныя праблемы і ў палітыцы. Замест ранейшых поспехаў у барацьбе з тэрарызмам, якія дэманстраваліся да рэвалюцыі 2011 года, зараз назіраецца актывізацыя радыкалаў усіх масцей, асабліва тых з іх, хто палюбы Сінайскі паўвостраў. Жывёнічы напад на пагранічны пост на егіпецка-ізраільскай мяжы, калі загінула 16 памежнікаў, прывёў да адстаўкі шэрагу чыноўнікаў, але сур'ёзна на пазіцы баевікоў не паўплываў.

Так, 25 лістапада ў горадзе Рафах быў падарваны будынак разведслужбы Егіпта. Нашмат смялей, чым у часы Мубарака, тэрарысты адчуваюць сябе і ў астатніх частцы Егіпта. 25 кастрычніка менавіта ў Егіпце забілі падазраванага ў нападзе (гэта было ў верасні) на палса ЗША ў Лівіі. Адразу ж пасля гэтага лідар тэрарыстычнай сеткі «Аль-Каіда» заклікаў егіпцянаў выкрадаць жыхароў заходніх краін.

Няпроста сітуацыя складаецца і на ўнутраным палітычным полі. 11 кастрычніка лідар егіпецкага ісламісцкага руху «Браты-мусульмане» заклікаў да джыхаду для вызвалення Іерусаліма ад панавання Ізраіля. Улічваючы, што менавіта ад гэтага руху дзейны прэзідэнт Махамед Мурсі вылучаўся на прэзідэнцкіх выбарах, гэта выклікала сур'ёзную заклапочанасць на Захадзе.

Канец лістапада дадаў новых клопатаў. Спрабуючы аднавіць кіравальнасць краінай, прэзідэнт Мурсі абвясціў ад некаторых рэфармаў. У прыватнасці, у Канстытуцыйную дэкларацыю занесены змены, якія істотна пашыраюць паўнамоцтвы прэзідэнта. Таксама суды пазбавіліся ранейшага паўнамоцтва па роспуску верхняй палаты парламента (а да яе фарміравання Канстытуцыйнай камісіі, якая павінна распрацаваць новую канстытуцыю).

Натуральна, шматлікія праціўнікі прэзідэнта ўспрынялі гэта як наступленні на «завабвы» дэмакратычна рэвалюцыі 2011 года. Дапамагі ім вызначыцца з гэтымі пазіцыямі і ў Дзяржаўным дэпартаменце ЗША, дзе выказалі заклапочанасць магчымай канцэнтрацыяй улады ў руках аднаго чалавека. Праўда, у Дзярждэпе не паведамілі, якім чынам можна вывесці краіну з крызісу ва ўмовах цяперашняга хаосу і страты кіравальнасці, калі для аднаўлення парадку ў прэзідэнта не хапае паўнамоцтваў.

Масавы выхад апазіцыі на знакамітую плошчу Тахрыр у знак пратэсту супраць запланаваных рэфармаў таксама парадку ў краіне не дадаў, а разгон дэманстрацыі з дапамогай слэзгатачывага газа выклікаў новыя папрыкі ў вяртанні да часу Мубарака.

Такім чынам, Егіпет не змог нічога выйграць у выніку рэвалюцыі 2011 года. Надзеі на росквіт эканомікі пры новым палітычным лідарстве не мелі пад сабой ніякіх эканамічных разлікаў, а былі толькі эмацыянальнымі сентыментамі. Рэвалюцыянеры не бачылі, наколькі моцна ранейшыя поспехі ў фінансавай і эканамічнай сістэме краіны залежалі ад палітычнай стабільнасці. Цяпер, калі яна страчана, гэта зразумела ўсім, але да новай кропкі раўнавагі трэба прайсці няпростую дарогу. І калі яе атрымаецца пераадолець без банкруцтва эканомікі, без новых рэвалюцый або вайны, то гэта ўжо будзе вялікім дасягненнем.

Сяргей КІЗІМА, загадчык кафедры міжнародных адносін Акадэміі кіравання пры Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, доктар палітычных навук.

Тэрыторыя параджалнасць...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Яшчэ адной асаблівасцю ўнутрырэспубліканскай міграцыі з'яўляецца скіраванасць міграцыйных патокаў у найбольш буйныя гарады — Мінск, абласныя цэнтры і большасць гарадоў з насельніцтвам звыш 100 тыс. жыхароў. Пры гэтым Мінск палігнае 16-17% унутрырэспубліканскага патоку мігрантаў. У той жа час, як адзначыў намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Ігар СТАРОВОЙТАЎ, дэмаграфічныя праблемы з'яўляюцца як у выскавай, так і ў гарадской мясцовасці.

— Адна з галоўных прычын змянення насельніцтва — нізкі ўзровень нараджальнасці, — паведамаў Ігар Старовойтаў. — Іншым вызначальным фактарам дэпапуляцыі з'яўляецца высокі ўзровень смяротнасці насельніцтва.

З ім пагаджаецца намеснік начальніка ўпраўлення арганізацыі медычнай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Таццяна МІГАЛЬ, якая адзначыла, што нараджальнасць у Беларусі забяспечвае ўзнаўленне насельніцтва прыкладна да 60%. І гэта нягледзячы на тое, што з 2005 года ў Беларусі адзначаецца павышэнне нараджальнасці (з 9,4 прамаіле да 11,5 прамаіле ў 2011 годзе, сёлета за 9 месяцаў — 12 прамаіле на 1000 жыхароў краіны).

Праграмы Саюзнай дзяржавы па «зберажэнні насельніцтва»

Да таго ж, па словах прадстаўніцы Міністэрства аховы здароўя, насельніцтва Беларусі, як і ў іншых краінах Еўропы, «старэе». Калі ў 1991 годзе доля людзей, старэйшых за працаздольны ўзрост, складала 19,5%, то ў 2011-м — 23%.

Адначас МІГАЛЬ і невысокі ўзровень здароўя насельніцтва рэпрадукцыйнага ўзросту. Хоць на сённяшні дзень рэйтінг здароўя з'яўляецца самым высокім сярод 22 жыццёвых каштоўнасцяў беларусаў (86,9% аптычных адзначылі яго ў ліку пачытай больш важных жыццёвых каштоўнасцяў), у той жа час адзначаецца нізкая адказнасць за сваё здароўе. Значная частка жыхароў рэспублікі мае такія фактары рызыка, які невыкананне рэжыму харчавання, гіпадына-

мія, атлусценне, высокі ўзровень спажывання моцных спіртных напояў, курэнне.

Развіваючы супрацоўніцтва ў галіне аховы здароўя, Беларусь і Расія імкнучца да таго, каб зрабіць медыцynскую дапамогу даступнай усім сваім грамадзянам, а таксама значна павысіць якасць гэтай дапамогі. З гэтай мэтай у рамках Саюзнай дзяржавы ў 2011 годзе былі падрыхтаваны шэсць праектаў канцэпцый праграм Саюзнай дзяржавы ў галіне аховы здароўя: «Дзіцячая анкалогія і гематалогія», «Хімічная прадукцыя і здароўе чалавека», «Барацьба з інсультам», «Барацьба з туберкулёзам», «Навукова-даследчыя работы і ўкараненне найноўшых гібрідных тэхналогій у галіне сардэчна-сасудзістай хірургіі», «Распрацоўка сучасных хірургічных тэхналогій і новых спінальных сістэм у лачэнні дзяцей з цяжкімі прыроджанымі дэфармацыямі і пашкоджаннямі пазваночніка».

У сям'і — як мінімум два дзіцяці!

Што тычыцца стымулявання нараджальнасці, то ў фокусе увагі ў нашай краіне будучы знаходзіцца сям'я, якія хочучы мець больш чым адно дзіця. Бо сёння гэта асноўны рэзерв павышэння нараджальнасці.

На ўзмацненне гарантый сям'я, якія выхоўваюць дзяцей, накіравана новая рэдакцыя Закона «Аб дзяржаўных дапамогах сям'ям, якія выхоўваюць дзяцей». У адпаведнасць з ёй, механізм разліку штомесячных дапамог паглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў будзе ўз'яты за сярэдняй заробатнай платы па краіне і дыферэнцыраваны ў залежнасці ад чарговасці нараджэння дзяцей у сям'і.

Сёння паслугі сям'ям з дзецьмі ў нашай краіне прапануе 151 тэрытарыяльны цэнтр сацыяльна-абслугоўвання насельніцтва і 2 цэнтры сацыяльнага абслугоўвання сям'і і дзяцей (у Мінску і Гомелі). Прычым спектр іх паслуг будзе пашырацца. Працягне развівацца сістэма сацыяльнага патранату сям'яў, якія апынуліся ў цяжкай жыццёвай сітуацыі. Няпоўным сям'ям, якія выхоўваюць дзіця-інваліда, і сям'ям, якія выхоўваюць дваіх і больш дзяцей-інвалідаў, будучы прадстаўляцца кароткачасовыя паслугі няні. Сям'ям, якія выхоўваюць

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

За апошнія 20 гадоў колькасць насельніцтва Беларусі скарацілася на 770 тыс. чалавек, або на 7,5%, і на 1 студзеня 2012 года склала 9 млн 465,1 тыс. чалавек.

дзяцей-інвалідаў, гарантаны і паслугі сацыяльнай перадашкі: вызваленне бацькоў ад догляду за дзіцем-інвалідам на пэўны час з мэтай прадстаўлення ім магчымасці для вырашэння сямейна-бытавых пытаньняў. У сістэме Мінпрацы і сацабароны такія паслугі ўжо прадстаўляюцца на базе дамоў-інтэрнатаў для дзяцей-інвалідаў.

Акрамя таго, каб падтрымаць беларускія сям'і, плануецца на ўзроўні заканадаўства замацаваць такія навацы, як развіццё сістэмы льготнага крэдытавання шлюбных пар, якія пакуюцца на бясплоддзе, для правядзення экстракарпальнага апладнення, а таксама вызваленне ад прызыву на ваенную службу, службу ў рэзерве бацькоў, якія выхоўваюць траіх і больш дзяцей.

Святлана БУСЬКО

РУП «Жылкомунтэхніка»	
ІЗВЕЩАЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ УСЛОВИЙ ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ СОБСТВЕННОСТИ ОАО «БРЕСТСКИЙ ЧУЛОЧНЫЙ КОМБИНАТ»	
Номер лота	ЛОТ № 1
Наименование объекта	Капитальное строение (инв. № 100С-70982) — Насосная станция отечественной воды
Местонахождение объекта	Брестская обл., г. Брест, ул. Янина Куляпы, 1Д
Продавец (Балансодержатель)	ОАО «Брестский чулочный комбинат»
Организатор торгов	РУП «Жылкомунтэхніка» Филиал «Центр «Белтехинвентаризация» Брестское областное управление
Начальная цена продажи, руб. без НДС	155 000 000
Размер задатка, руб.	15 500 000
Площадь земельного участка	0,0261 га
Право на земельный участок	Конкретные границы земельного участка определяются после проведения аукциона с его победителем по соглашению сторон в зависимости от целей использования объекта аукциона
Условия продажи	Без условий
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Условия оплаты	Оплата производится в соответствии с заключенным договором купли-продажи
Номер р/с для перечисления задатка	р/с 3012105613108 руб.РБ в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк» по г. Мінску, код 153001369, УНП 102353509
Аукцион состоится 21 декабря 2012 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325, Филиал «Центр «Белтехинвентаризация». Последний день приема заявлений — 20 декабря 2012 г. до 17.00. Контактные тел.: 8 (0162) 23 92 59, 21 88 81.	

Предложение о покупке акций ОАО «Центроэнергомонтж»

Фамилия, имя, отчество покупателя (полное наименование для юридического лица)	Открытое акционерное общество «Центроэнергомонтж»
Место жительства (местонахождение для юридического лица)	220033 г. Минск, Велосипедный переулок, 7
Наименование и местонахождение эмитента	Открытое акционерное общество «Центроэнергомонтж», 220033 г. Минск, Велосипедный переулок, 7
Цель приобретения акций	Для последующей продажи инвестору на условиях, предусмотренных бизнес-планом акционерного общества
Количество приобретаемых простых (обязательных) акций (штук)	10 000
Цена приобретения (белорусские рубли)	173 000
Сроки, форма и порядок расчета	Оплата производится в течение 30 банковских дней со дня заключения договора купли-продажи. Оплата производится денежными средствами в наличной (безналичной) форме, определенной договором купли-продажи акций
Адрес, по которому будут представляться предложения акционеров и заключаться договоры купли-продажи акций	г. Минск, переулок Велосипедный, д. 7
Даты начала и окончания представления предложений акционеров на продажу акций	С 30 ноября 2012 года по 28 декабря 2012 года
Даты начала и окончания покупки акций	с 3 января 2013 года по 31 января 2013 года

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» — продавец (организатор аукциона) 18 декабря 2012 года проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Место нахождения имущества	Сумма задатка, бел. руб.
1	Трансформаторная подстанция Асфальтовое покрытие Станция пожаротушения Сети газоснабжения Сети газоотопления Забор из ж/б плит Административное здание Весовая Котельная	457 885 754	г. Чаусы, ул. Красноармейская	45 788 575

1. Наименование продавца — организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел.: 23 64 24, 28 41 00.
2. Дата, время и место проведения аукциона: 18.12.2012 г. в 11.00 по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 34.
3. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке, организации и проведения аукционов по продаже имущества от 28.05.2009 г. При подаче заявления лицом, желающим принять участие в аукционе, подписывается с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
4. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с 3012119241011 в региональной дирекции № 600 ОАО «БПС-Сбербанк», код 369, УНП 700049607, ОКПО 03454762.
5. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: 17.12.2012 г.; время: 17.00.
6. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
7. Сроки подписания договора купли-продажи: в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона.
8. Извещения о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» опубликованы в газете «Звезда» № 181 от 09.09.2012 г., № 217 от 10.11.2012 г.

Депутаты Палаты прадастаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокае спачуванне члену Палатаннай камісіі Палаты прадастаўнікоў на працы і сацыяльным п'ятыянам Мішур Жанне Мікалаўне ў сувязі з напатакшым яе вялікім гораў — смерцю БАЦЬКІ.

Калектыв Інстытута журналістыкі Белдзяржуніверсітэта выказвае шчырыя спачуванні загадчыку кафедры гісторыі журналістыкі, дацэнта Пятру Леанідавічу Дарашонку з прычыны напатакшшага яго гора — смерці МАЦІ.

У ПОЛЬШЧЫ БЕЖАНЦЫ ІДУЦЬ НА ГАЛОДЫ

Міністэрства ўнутраных спраў Польшчы вылучае сітуацыю неабгрунтаванага прымянення насілля ў дачыненні да замежнікаў, а дакладнай, да бежанцаў у спецыяльных цэнтрах для іх. Зараз міністэрства распрацоўвае новы закон аб іншаземцах і вынікі падобнай праверкі могуць быць вельмі важнымі.

У праверках, якія праходзяць у цэнтрах Бела-стоку, Бялай Падляццы, Пшэмыслі, Ляснаволі і Кросне Аджанскім (там знаходзяцца ўсяго каля 80 чалавек), бяруць удзел прадстаўніцы Хельсынскага фонду па правах чалавека і таварыства прававой дапамогі. Мясцовыя СМІ паведамяюць, што ў мінулым месяцы каля 30 чалавек правялі галадоўку пратэсту, выступаючы супраць заходаў працяглай працуды прадстаўлення ім статусу бежанца і размяшчэння іх у цэнтрах закрытага тыпу.

Віцэ-маршал сейма Польшчы Ванда Навіцкая закрнае пытанне размяшчэння ў цэнтрах дзяцей і няпоўнагадовых, якія часта пакуюцца ад ваенных траўмаў, абмежавання іх права на вучобу. Звяртае увагу на псіхалагічны, фізічны гвалт, шантаж, на тое, што за любое парушэнне рэжыму можна лёгка трапіць у пампачанне ізаляцыі. Ішчыбары дачытацца права на вынас розных прадметаў з пакую на працягу дня, канфіскацыі тэлефонаў, адмовы ў набыцці прадуктаў, поўнай забароне курэння. А з цэнтра ў Бела-стоку паступіла інфармацыя аб размя-

шчэнні пратэстуючых у карцэры і пакоі ізаляцыі. У Хельсынскім фондзе падкрэслваюць, што замежнікі, якія знаходзяцца на тэрыторыі Польшчы без адпаведнага дазволу, не з'яўляюцца значычымі, а заканадаўства ЕС рэкамендуе прымяняць пазбаўленне волі «з асаблівай умеранасцю». Аднак у Польшчы суды размяшчаюць бежанцаў у цэнтры з аховай аўтаматычна.

Адна з польскіх газет прыводзіць гісторыю бежанца Султана, які «змагаўся ў невялікай каўказскай краіне супраць расіянаў, незалежнасць». Ён кажа, што клопаціцца аб сям'і, таму і дабраўся разам з ёю да Польшчы. Султан укладвае плітку. Палкі хвалюць яго ўмелья імя, і сам ён на палякна не наракае. Аднак не верыць, што ўлады змогуць гарантаваць яму бяспеку. Працягвае два падпалы: адзін — у мусульманскім цэнтры і другі — падпал дзвярэй жылля польска-пакістанскай сям'і... Абодва расследаванні былі спынены, хоць шмат што паказвае на расіска-характар злычынстваў. Бежанцы з Каўказа сутыкаюцца з вераожасцю ў Польшчы. Аднак калі краіна усё ж такі прадастаўляе статус бежанца, значыць, павінна і абараняць такіх людзей.

Расследаванне распачата эню, аднак Султан не ведае, ці застаецца ў гэтай краіне. Ён уцёк ад вайны, ад тых, хто прыходзіў да яго па начах... толькі для таго, каб сям'я была ў бяспецы.

Алена БЕРАСЦЯНКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ	
Организатор аукциона: Коммунальное консалтинговое учреждение «Витебский областной центр маркетинга», г. Витебск, проезд Гоголя, 5, тел. (0212) 42 61 62	
Продавец: Оршанское районное потребительское общество, 211030, Республика Беларусь, г. Орша, ул. Ленина, 214 А, тел. (0216) 24 00 35	
№ лота	Наименование объекта, краткая характеристика
1	Капитальное строение с инвентарным номером 240С-33463, площадью — 2221 кв. м, назначение — здание неустановленного назначения, наименование — производственный корпус, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. 1-го Мая, 81/13 на земельном участке площадью 0,3890 га.
2	Капитальное строение с инвентарным номером 240С-33462, площадью — 521 кв. м, назначение — здание специализированное энергетическое — трансформаторная подстанция, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. 1-го Мая, 81/4 на земельном участке площадью 0,0365 га.
3	Лицевые помещения с инвентарным номером 240С-33464, площадью — 250,4 кв. м, назначение — здание неустановленного назначения, наименование — цех №2 (сковный), расположенное по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. 1-го Мая, 81/17 на земельном участке площадью 0,1039 га.
4	Капитальное строение с инвентарным номером 240С-33465, площадью — 1173 кв. м, назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — склад готовой продукции, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Орша, ул. 1-го Мая, 81/18 на земельном участке площадью 0,1735 га.

Ігуменскі

тракт

№ 14 (14)

100 славутих прозвішчаў Беларусі

Мірскія

МІРСКІЯ — НАШЧАДКІ РУРЫКАВІЧАЎ?

Прозвішча *Мірскі* ў сьведомасці жыхароў Беларусі ў першую чаргу асацыюецца зь двайным прозвішчам *Святаполк-Мірскі*, якое мелі прадстаўнікі шляхецкага роду герба «Бялыяны». Род *Мірскіх* ўпершыню ўзгадваецца ў пісьмовых крыніцах XVI стагоддзя. У пачатковы перыяд ніхто з *Мірскіх* не тытулаваўся князямі. Больш за тое, у дакументах таго часу *Мірскія* адзначаюцца як небуіныя землеўладальнікі на тэрыторыі Браслаўскага павета, выходзілі са службых людзей. Паэзія, у XVIII стагоддзі, прадстаўнікі роду *Мірскіх* пачалі залічваць сябе да княжацкага роду. Яны сцвярджалі, што маюць тое ж самае паходжанне, што і князі Вялікага Княства Літоўскага — Святаполк-Чацвярцінскія. Як і Чацвярцінскія, *Мірскія* да свайго прозвішча дабавілі прыdom Святаполк, каб падкрэсліць, што паходзяць ад Святаполка Ізяславіча, вялікага князя кіеўскага, ад Святаполка Акаяняна. Аднак многія сучаснікі *Мірскіх*, а таксама даследчыкі літоўска-рускіх князёў не прызнавалі княжацкага паходжаньня *Мірскіх* і называлі іх псеўдакнязямі. І ўсё ж прадстаўнікі роду *Мірскіх* Тамаш-Багуміл-Ян *Мірскі*, абараняючыся на сямейнай традыцыі, дамогся ў 1821 годзе ад Сена-та Польскага Каралеўства прызнання княжацкай годнасці. А пазней (у 1861 годзе) і ў Расійскай імперыі *Мірскім* было дазволена называцца князямі: род Святаполк-*Мірскіх* быў зацверджаны ў старажытні дваранскай годнасці і ўнесены ў шостую частку (як старажытны нетытулаваны дваранскі род) і ў пятую частку (як княжацкі род) радааслоўных кніг Віленскай, Мінскай і Харкаўскай губерняў.

СЛАВУТЫЯ ПРАДСТАЎНІКІ РОДУ

Рыгор Мірскі (год нараджэння невядомы, памёр у 1661 годзе), праславіўся як вайсковы дзеяч. Ён прымаў удзел у вайне Рэчы Паспалітай са Швецыяй (1600 — 1629 гг.) і Расіяй (1609 — 1618). Штурмаваў заняты казакамі Рэчыцу, Пінск, камандаваў калонай пры абласе Бабруйска, удзельнічаў у Лоеўскай бітве. Рыгор *Мірскі* прыняў удзел у падпісанні вядомага Кейданаўска дагавора (1655) аб устанавленні ўніі Вялікага Княства Літоўскага са Швецыяй.

Тамаш Мірскі (1738 — 1793) — генерал-ад'ютант польнай булавы ВКЛ, маршалак Браслаўскага павета. Прымаў удзел у абранні караля Станіслава Аугуста Панятоўскага.

Станіслаў Войцех Мірскі (1756 — 1805) — вялікі пісар Вялікага Княства Літоўскага, пасол на сеймы 1784, 1788. Адзіным з арганізатараў паўстання 1794 года пад кіраўніцтвам Тадэвуша Касцюкі супраць расійскай акупацыі і прускай інтэрвенцыі.

Кулінарная Энциклопедія «КАПУСТА І КРУПЕНЯ — РОДНЫЯ БРАЦЕНІ»

Мікалая Нікіфароўскага

У XIX і першай палове XX стагоддзяў беларускіх сялян не было падзелу страў на «першую, другую і кампот». Звычайна гаспадыня гатвала вялікі гаршчок або чугунвадкай кавалкі, куды ў скаромныя дні клаўся стравяны мяса, рабынкі ці печанёўка. Прычым, сцявяджэе Нікіфароўскі, варыла заўсёды было густым, бо яно складала галоўную дзённую ежу простага люду.

«Крупеня», ці «крупнік» — суп з яных, грэцкіх і жытніх круп новага ўраджако, які з'яўляўся на стале сялян калі свята Іллі (2 жніўня). Трэба прыгадаць, што крупы выбіраліся селянямі ў хатніх умовах. Для гэтай а інававала ступа і таўкачы. Адам Багдановіч у «Майх успамінах» піша: «Ступа з двама-трыма таўкачамі амаль штодня была ў працы. У ёй апрацоўвалася ячмень на крупы, таўкіла каноплі на падбелку і г.д. Добра, калі 2-3 таўкачы: праца ідзе спорна і хутка, а калі аднаму — доўга прыйдзецца дзугаць». Фактычна ступа рэпрэзентуе міфалагему першакрупніцы, ямялі, жанчыны, а таўкач — мужчыны, таму гэтыя прадметы шырока выкарыстоўваліся ў земляробчай магіі, народнай медыцыне і ветэрынарыі. Так, у ступе таўклі кашулькі хворых дзяцей, а з дапамогай таўкача садзілі агуркі.

Крупеня, як і капуста, была штодзённай стравой, таму ў народзе казалі: «Капуста і крупеня — родныя брацені», што гаварыла не толькі аб роднаскасці страў, але і аб аднолькавасці іх прыгатавання і складзе харчовых прадуктаў. Насамрэч, у «крупеню» кладуцца тыя

ж самыя «дабавы» з сала, мяса, грэбюў, рыбы і інш., тая ж чвэрць гаршка круп, толькі капуюню «закапую» тут іншы раз змяняючы некалькімі бульбянымі, спачатку зваранымі, а потым расцёртымі дзеля «путранасці» і заглушчэння стравы.

«Бялыя крупнікі» і «крупнікі салныя» гатуюцца больш вадкімі, чым крупеня, і падаюцца ў канцы яды на «захлібок». Прычым гэты суп варыцца посым, і толькі пасля яго закіпяння туды дадаюцца або малако, або сала. Апошні варыянт, уласна кажучы, і будзе звычайна крупнікам. Падчас посту кухарка гатвала «крупеню з гарохам ці з бобам», куды для смаку ўліваўся лыжка-двае каняльняна алей.

«Бульба» — каняльня — так таўкачы амаля штодня была ў працы. У ёй апрацоўвалася ячмень на крупы, таўкіла каноплі на падбелку і г.д. Добра, калі 2-3 таўкачы: праца ідзе спорна і хутка, а калі аднаму — доўга прыйдзецца дзугаць». Фактычна ступа рэпрэзентуе міфалагему першакрупніцы, ямялі, жанчыны, а таўкач — мужчыны, таму гэтыя прадметы шырока выкарыстоўваліся ў земляробчай магіі, народнай медыцыне і ветэрынарыі. Так, у ступе таўклі кашулькі хворых дзяцей, а з дапамогай таўкача садзілі агуркі.

Крупеня, як і капуста, была штодзённай стравой, таму ў народзе казалі: «Капуста і крупеня — родныя брацені», што гаварыла не толькі аб роднаскасці страў, але і аб аднолькавасці іх прыгатавання і складзе харчовых прадуктаў. Насамрэч, у «крупеню» кладуцца тыя

ж самыя «дабавы» з сала, мяса, грэбюў, рыбы і інш., тая ж чвэрць гаршка круп, толькі капуюню «закапую» тут іншы раз змяняючы некалькімі бульбянымі, спачатку зваранымі, а потым расцёртымі дзеля «путранасці» і заглушчэння стравы.

«Бялыя крупнікі» і «крупнікі салныя» гатуюцца больш вадкімі, чым крупеня, і падаюцца ў канцы яды на «захлібок». Прычым гэты суп варыцца посым, і толькі пасля яго закіпяння туды дадаюцца або малако, або сала. Апошні варыянт, уласна кажучы, і будзе звычайна крупнікам. Падчас посту кухарка гатвала «крупеню з гарохам ці з бобам», куды для смаку ўліваўся лыжка-двае каняльняна алей.

«Бульба» — каняльня — так таўкачы амаля штодня была ў працы. У ёй апрацоўвалася ячмень на крупы, таўкіла каноплі на падбелку і г.д. Добра, калі 2-3 таўкачы: праца ідзе спорна і хутка, а калі аднаму — доўга прыйдзецца дзугаць». Фактычна ступа рэпрэзентуе міфалагему першакрупніцы, ямялі, жанчыны, а таўкач — мужчыны, таму гэтыя прадметы шырока выкарыстоўваліся ў земляробчай магіі, народнай медыцыне і ветэрынарыі. Так, у ступе таўклі кашулькі хворых дзяцей, а з дапамогай таўкача садзілі агуркі.

Крупеня, як і капуста, была штодзённай стравой, таму ў народзе казалі: «Капуста і крупеня — родныя брацені», што гаварыла не толькі аб роднаскасці страў, але і аб аднолькавасці іх прыгатавання і складзе харчовых прадуктаў. Насамрэч, у «крупеню» кладуцца тыя

ПРАВЕР СЯБЕ ПЫТАННІ ДЛЯ ЦІКАЎНЫХ (тур 8)

Гістарычная віктарына, прысвечаная беларускай чыгунцы, здалася вам, шанюныя чытанні, складанай. Яно і зразумела — тэма вузкасцельная, і не кожны ў ёй арыентуецца. Таму на гэты раз пераможцаў мы вызначылі не будзем — пераможцамі могуць лічыцца сябе ўсе, хто прыняў удзел і даслаў свае варыянты, хоць не вельмі дакладныя.

А правільныя адказы былі наступнымі: 1. Парэчка; 2. Класы вагонаў; 3. 1936, Гомель; 4. Тэлеграфны апарат Морзе; 5. Станцыйны звон; 6. Якуб Колас; 7. 16 лістапада 1871 г.; 8. Самакатная паравая машына, паравая фура, паравы экіпаж, паравая карэта, параход і г.д.

Не будзем губляць цікавасці, ужо хутка прыйдзе той час, калі мы будзем вызначаць пераможцаў усёй віктарыны і, зразумела, узнагароджваць.

- У Нацыянальным гістарычным музеі Рэспублікі Беларусь захаўваецца багатая калекцыя вырабаў з каштоўных металаў. Сённяшняе пытанне прысвечана гэтай тэме:
1. Якую назву мелі жаночыя ўпрыгожванні, якія ўплыталі ў валасы або мацавалі з дапамогай стужкі або абручка?
 2. Грашовая адзінка адной з еўрапейскіх краін, назва якой паходзіць ад старажытнага ўпрыгожвання.
 3. Чаша, якую выкарыстоўваюць у адным з галоўных хрысціянскіх таінстваў — прычашчэнні.
 4. Металічная пласціна, якая абараняе абраз ад пашкоджання і забруджвання, а таксама мае дэкаратыўную функцыю.
 5. Даламожная гістарычная дысцыпліна, якая вывучае гісторыю грашовых вагавых сістэм розных эпох і краін, станаўленне і эвалюцыю манетнай справы.
 6. Адбітак, што пакідае майстар на дне ці адваротным баку выраба, які сведчыць пра сапраўднасць рэчы не горш за хімічны аналіз.
 7. Колыкі ступеняў меў ордэн Святога Вялікамушанкі і Пераможца Георгія?
 8. Тэхніка апрацоўкі металу, падчас якой дробныя сярэбраныя шарыкі напайваюць на ювелічны выраб.

Дзеля памяці

Брылёўскае поле — не перайсці

Воіны праходзяць, але так балюча, што іх намы ньюць потым нашчадкам салдат, якія апынуліся ў віхуры супрацьстаяння. І нават тады, калі былі праціўнікі даўно прымырыліся і кантактаў на ўзроўні краін. Тады былое поле быць ператварэцца ў поле памяці.

Фота БЕЛТА.

Брылёўскае поле (у Барысаўскім раёне) у гэтыя выхадныя прымаля гасцей з розных краін, якія 200 гадоў таму назад апынуліся на розных баках супрацьстаяння. Пра вайну 1812 года ўзгадваюць сёлета расіне, якія ў ёй перамаглі, французы, якія пасля паражэння здолелі аднавіцца і зрабіць высновы наконт таго, навошта патрыёты імперыі і куды моцць завесці вялікі імператары, так і беларусы, якія ў той вайне аказаліся як па адзін, так і па другі бок. І цяпер у нас свай погляд на тыя падзеі, памяць пра якія захоўваюць нашы мясціны.

Таму адной з галоўных падзей памятных мерапрыемстваў было адкрыццё знака «Смутак і пакаранне» на Брылёўскім полі. Але ўжо 24 лістапада на Брылёўскім полі адбыўся міжнародны мітынг-рэвю, у якім прынялі ўдзел члены арганізацыйнага камітэта для падрыхтоўкі і правядзення памятных мерапрыемстваў з нагоды 200-годдзя вайны 1812 года, прадстаўнікі дзяржаўных органаў і арганізацый, дыпламатычных прадстаўніцтваў замежных дзяржаў у Рэспубліцы Беларусь. Удзельнікамі мерапрыемства сталі нашчадкі военачальнікаў як з французскага, так і з расійскага боку: Напалеона Баналарта — Шарль Напалеон; генерал-лейтэнанта Карла Шылдэра — Кацярына Леанідаўна Абашава-Шылдэр; генерала Александра Сяславіна — Андрэй Жураўлеў-Сяславін; генерал-лейтэнанта Пятра Карнілава — Галіна Карнілава; прадстаўнікі Таварыства нашчадкаў удзельнікаў Айчынай вайны 1812 года (з Расійскай Федэрацыі).

За душы удзельнікаў тых падзей моляцца і дагэтуль — прайшлі набязжэстны і паміць загінулых у вайне 1812 года. Пра яе вынікі ўсё яшчэ спрачаюцца гісторыкі розных краін — на IV Міжнароднай канферэнцыі «Калдзееўскія чытанні». Рэканструкцыю тых падзей сёння робяць удзельнікі ваенна-гістарычных клубав у Польшчы, Расіі, Францыі, Швейцарыі, якія павіны былі аднавіць падзеі, якія адбыліся на рацэ Бярэзіне.

Таксама госці маглі наведаць новую экспазіцыю, прысвечаную вайне 1812 года ў Барысаўскім аб'яднаным музеі. Дарчы, яна створана для таго, каб можна было на свае вочы пабачыць, якой была тая вайна, і падумаць пра тое, што яна прынесла нашаму народу.

Ларыса ЦІМОШЫК

У межах святкавання 200-годдзя вайны 1812 года і пераправы цераз Бярэзіну арміі Напалеона Пасольства Францыі ў Рэспубліцы Беларусь запрасіла ў Мінск французскага дыржора Мікаэля Кусто, які будзе выступаць разам з Дзяржаўным акадэмічным сімфанічным аркестрам Рэспублікі Беларусь падчас канцэрта ў Вялікай канцэртнай зале Беларускага філармонічнага тэатра. Праграма канцэрта адпаведна: уверцюра да оперы «Семіраміса» Шарля Сімона Катэля; Канцэрта №5 «Імператарскі» Бетховена, сюіта Пракоф'ева з оперы «Вайна і мір» і святочная «Уверцюра» 1812 год» Чайкоўскага.

Вандроўныя нататкі

Старая Мыш

Адмысловыя ловы

Многія з нас лічаць сябе падобнымі да катю. Можна, таму мы і выправіліся ў гэту вандроўку — падарожжа да Старой Мышы, што ля Баранавіч. І шлях да гэтых невядомых-нябачаных раней мясцін сапраўды аказаўся паляваннем на стрыманую і велічную прыгажосць нашай роднай старонкі.

Валы былога замка Хадкевічаў.

Ёсць сёння і Новая Мыш — гэта невялікае мястэчка, у той час як Старая Мыш — усяго толькі вёска з дзясцяцю, а то і меншай колькасцю хутароў. Аднак у старажытных дакументах пэўнага перыяду Мыш пазначаецца не іначай як горад. Віхура «крывавага пату» дашчэнтну знішчыла яго, але мы спрабавалі адшукаць тыя пазнакі, што пакінуў час ...

Паселішча ўзнікла на беразе ракі Мышанкі, магчыма, ад яе і пайшла назва. Аднак ёсць меркаванне, што талонім мае старажытны балцкі корань «маша» або «маша», што азначае «малы». Хаця ў аснове назвы магло ляжаць і літоўскае «мышкас» — «лялісты». Мясцінным жыхарам, натуральна, больш падабаецца старажытная легенда пра паходжанне назвы іх малой радзімы: «Жыў некалі я безыменная ракі баярын Мышка. І меў ён дачку-прыгажуню. Вельмі была даспадобы дзючына баярскому служку, і вырашыў ён узяць яе сілком. Красуня хацела ўратавацца ад нялюбых заляцанняў на іншым беразе ракі, кінулася ў ваду ды і патанула. Усе моцна шкадавалі дзючыну, таму і назвалі яе іменем і раку, і паселішча, што з'явілася на яе беразе. Так і ўзнікла Мышанка, ды і Мыш». Дарчы, гэту легенду паклаў у аснову свай пазмы «Мышанка» Ян Чачот, які і нарадзіўся ў дзючына праўдэ ў гэты мясцінах. Сёння помнік пэту Чачоту месціцца на тэрыторыі скацэля ў Новай Мышы.

Першым пунктам нашага маршруту былі валы старажытнага замка, які некалі знаходзіўся ў Старой Мышы. Ранняй мы выбраліся з Мінска ды даехалі да Баранавіч. Там узялі квіток да Дамашэвіч, што ў Лідскім напрамку. Выйшаўшы, мы... пералезлі праз рэйкі і пакрочылі ў супрацьлеглым кірунку ад агульнай дарогі, сцэжаю пасярод влізнага поля. Мы не паехалі па агульнапрынятм маршруце праз Новую Мыш, бо хацелі правярэць усё на сабе — той дарогай прайсціся, па якой звычайныя людзі ходзяць. Дарчы, гэтае замчышка ўнесена ў дзяржаўную праграму «Замкі Беларусі», што ўключае 38 аб'ектаў. Ведаючы, што яму далёка да першай дзяткі, мы, жартуючы, назвалі замчышка «нумарам трыццаці васьмым».

Бровар.

Чаму вырашылі паехаць:
 ✓ Добра захавалася высокаяе замчышка, якое ўваходзіць у дзяржаўную праграму «Замкі Беларусі».
 ✓ Незвычайная назва.
Як дабраліся і ў колькі абшлыся:
 □ З Мінска да Баранавіч — 8760 руб.
 □ З Баранавіч да Дамашэвіч (Лідскі напрамак) — 900 руб.
 □ 2 км пехатою па грунтовай дарозе. Ад замчышка і бровара яшчэ 2 км пехатою па грунтовай дарозе да трасы.
 □ 7 км на спадарожнай машыне да Новай Мышы.
 □ З Новай Мышы да Баранавіч на маршрутцы — 3110 руб.
 □ З Баранавіч да Мінска на электрычцы — 8760 руб.
 Агулам — 21500 руб. ды крыху стаптанья боты.

Унутры валюў — роўная пляцоўка. Што магло размяшчацца тут? Тагачасныя магнаты не мелі звычайна ў адным месцы, ды і Хадкевіч, відэавочна, пастаянна быў у раз'ездах па дзяржаўных, вайсковых справах, таму наўрад ці жыў тут. Замак меў хутчэй стратэгічнае значэнне падчас наступлення ворага. Пару хат, кузня, дом эканомы маглі знаходзіцца і ў мястэчку, а ў самы небяспечны час разбіраліся не перанослічы срод. Замак мог адыгрываць ролю ўмацаванага цэнтру, каб падтрымліваць у парадку навакольнае асяроддзе. Збіраць даніну, засцерагацца ад сялянскага мяжычу, і з тымі ж сялянамі абараняцца ад наступлаў суседняга феодала.

Яшчэ адно насьляненне часу на валах было мяшчэнскага замка — акопы часоў Другой сусветнай вайны. Яны з'явіліся не правымі, а злівістымі, каб у выпадку прынякнення ворага ён не мог страляць на паражэнне, каб закінутае граната не магла накрыць вялікую прасторы.

Вышыню валюў замка Хадкевічаў падкрэсліваюць высокія бярэзы, што даволі шчыльна растуць на іх. І толькі кусты шпышчыны не дазваляюць бегаць сярод іх як сярод невялікага зарыванага лесу, цесна знітаванага з даўніной. Глядзіш на земляныя малюнк — валы, іры, акопы — спрабуеш разга-

Хутка ўбачылі і сам бровар (спіртзавод). Ён добра захавалася, што прыемна ўражала. Складзены бровар з прыгожай жоўтай цэглы, толькі ў некаторых месцах выкарыстоўвалася рукова. Цяглыяны аракчы, іншая адмысловая кладка — у рэальнасці вінакурня выглядае нашмат лепш, чым на ўсіх фотаздымках. У адным месцы маецца прыбудова з шэрых сілікатных блокаў — чужародны нарат, не больш. Бачна, што бровар наўдлаў на закінуты, вокны заклалі цэглай, усё дзверы замкнулі.

Калі б «нумар трыццаці васьмым» сапраўды стаў аб'ектам турыстычнага наведвання, гэты бровар выдатна было б пераабсталяваць пад гатэль і рэстарану — вонкава ён захавалася вельмі добра ды мае прыкметы выгляду. А каштоўны рэчывы эканатаў ды пазнак розных эпох не захоўвае, таму на музей не прэтэндуе.

Мы пайшлі далей, рухаючыся да трасы. Здалёк вінакурня выглядала, як сапраўдны англіскае сядзіба. Зноў ішлі грунтовай дарогай між узараных паляў. Збоку ўбачылі сапраўдную, на гэты раз беларускую, хату. На вочы ёй можна было даць гадзю пад сто. Моцна ўрасла яна ў зямлю, ды і сама ступіла вельмі нізкая. Вокны зусім маленькія — у ранейшыя часы шкла не мелі, цяпло ашчаджалі, таму і будавалі невялікія адтуліны для сцяны. Уваход у хату — вялікія дзверы-вароты, каб і кароўка, і іншая скаціна маглі ўвайсці. Даходзілася нашым продкам часам зімаваць разам са свайскай жыўляй пад адным дахам.

Мы прайшлі паўз вёску Белавусішчыны і трапілі на аўтобусны прыпынак. Зразумела, што аўтобус ходзіць вельмі рэдка. Таму паспадыявалі на літасць кіроўцаў і да Новай Мышы даехалі на спадарожнай машыне (пехатою даялося б ісці 7 кіламетраў). Адтуль — па маршруці ды Баранавіч.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ, фота аўтара

Сафія Зганя з Мар'інай Горкі даслала нам рэцэпт старабеларускага капюсціка. Яна напісала, што квашаную капусту трэба па-тушыць з тлушчам. Моркву і цыбулю паштакаваць і абсмажыць, дадаць у капусту за 15 хвілін да канца тушэння. Падрыхтаваную садавіну пакласці ў кіпячы бульбін і варыць 25-30 хвілін, дадаць вараных нашаткаваных грыбы, заправіць падсмажанай мукой. Сюды ж трэба дадаць слявовае паўліта або джэм, цукар, соль і варыць да гатоўнасці.

Капуснік разліваецца ў невялікія гаршчочки, сюды ж дадаюць спецыі, ягды ядлоўцу, кіпячыць усё 5-7 хвілін, і даюць настаяцца. Падаюць капюсцік у тых жа гаршчочках, асобна — смажаную бульбу.

Чытачкі Людміла Ваткова і Валяр'яна Сівец напісалі, што іх бабулі часта варылі крупнік — ды абавязкова ў гаршку ў высковай печы. Ячынныя крупы мыюць, заліваюць вадой ды даюць пастаяць. Сюды ж дадаюць фасоль і разам ставяць у печ. Печ выкарыстоўваецца таму, што крупнік можа «уцячы», а ў печы ўсё адно ўсё выпарыцца ў комін. Гатовы крупнік разліваюць у міскі і беляць малаком.

Смачна есці!

Старажытная алея.

ПАДАЦДАРМ

Сумесны праект рэдакцыі газеты «Звязда» і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь

Выпуск № 9 (17)

■ 3 рэдакцыйнай пошты

Рубрыка, якую ствараеце вы, паважаныя чытачы, дасылаючы ў рэдакцыю газеты «Звязда» лісты, якія так ці інакш звязаныя з вайной. Вялікай Айчыннай.

Здавалася, якую «Амерыку» тут яшчэ можна адкрыць? Можна. Толькі не «Амерыку», а тую вёску, сям'ю, чалавека, лёс якога не абмінула ваеннае халецце. Колькі прывішчаў яшчэ невядома, подзвігаў не ўлічана, гісторыі не расказана... Няхай не самых значных... Аднак вартых нашай увагі.

Невыпадкава, публікуючы лісты ў гэтай рубрыцы, колькі слоў прысвячаем іх аўтарам. Няхай яны і кажуць пра сябе ў ваенны час. Толькі нам цікава і тое, як гэты чалавек жыве сёння.

Таму звяртаюся да вас, паважаныя чытачы. Працягвайце дасылаць у рэдакцыю «Звязды» свае ўспаміны пра вайну. Не забывайцеся расказаць і пра сябе ў мірны час. Вы — апошнія сведкі тых падзей, носьбіты так патрэбнай нам, маладому пакаленню, інфармацыі.

Гэты ліст прыйшоў у рэдакцыю з Ізраіля. Напісаў наш зямляк, які ўжо шмат гадоў жыве ў гэтай краіне. Па словах Майсей Дварэцкага, са «Звяздой» яго звязвае даўняе сяброўства. І сапраўды: неаднойчы на старонках выдання друкаваліся яго матэрыялы. Толькі на гэты раз ён не піша пра сваіх землякоў і не дзеліцца рэкордамі надояў у Ізраілі. У лісце нам калегі ўспамінае сваю маладосць, якая прыпала на Вялікую Айчынную...

Не было яму наканавана старзец на роднай зямлі гомельскай, дзе доўгі час быў талюным рэдактарам ельскай раённай газеты «Народны голас». Здавалася, не было больш прычынаў пакінуць любою Ельшчыну, каб не страціць «дзягыз» — Чарнобыль... Магчыма, і тады б не з'ехаў, каб не хвароба жонкі.

Так аказваўся на поўдні Афрыкі. Ізраільскія ўрачы працягнулі жыццё любай жанчыны, але не надоўга...

Зараз жыве адзін. З адзінотай змагаецца аўтаручкай: пералісваецца з сябрамі аднапалчанамі. А ўспоміны ёсць што. Удзельнічаў у баях пад Ельняй, дайшоў да Масквы, прымаў удзел у аперацыях па вызваленні Беларусі. Быў паранены. Узнагароджаны ордэнамі Айчыннай вайны II ступені, Жукава, дзвю медалямі «За баявыя заслугі». За вызваленне Варшавы атрымаў асабістае віншаванне маршала Ракасоўскага.

У пасляваенныя гады Майсей Дварэцкі працаваў у розных галінах народнай гаспадаркі. Узнагароджаны граматамі Вярхоўнага Савета Беларусі. Амаль палову жыцця прысвяціў журналістыцы. Быў прыняты ў Саюз журналістаў.

Вераніка КАНЮТА.

■ Падгледжана з жыцця

ШЛЯЖАМ... ад прызыўніка да вайскоўца

Не па чутках дзяўчаты-журналісткі «Звязды» ведаюць, як большасць юнакоў рыхтуецца да арміі. Разам з прадстаўніком новага папаўнення маральна настроіваліся, спрабавалі фізічна загартоўвацца, дапамагалі збіраць сумку, развітваліся з роднымі... І нават паехалі ў вайсковую частку. Толькі больш за дзень у арміі не працягнулі... Ды ніхто б і не дазволіў гэта справа!

Па дарозе Вадзім не прапусціў ніводнага турніка — перад службай хлопцё сур'ёзна заняўся фізічнай падрыхтоўкай.

У апошнія дні перад прызывам сям'я часта збіралася за сталом разам.

Панядзелак, 12 лістапада. Вечар. Хутка адбудзецца знаёмства з прызыўніком. Мы прыехалі ў Шабаны. Стаім на аўтобусным прыпынку. Чакаем. Юнак паабядаў, што нас сустрэне.

Падыходзіць вялікі, тоўсты, раз'юшаны хлопец. «Няўжо наш?» — расчаравана перагледзіліся мы. Хутка «адлучыліся»: хлопец знік у аўтобусе. Чакаем далей. Патэлефанавалі. Дамовіліся ісці насустрач.

Зрабіўшы некалі крокаў, убачылі мужчынскі сілуэт. Сярдзяга росту, спартыўнага целаскладу хлопец, засопшыся (напэўна, бег), пытаецца:

— Гэта вы са «Звязды»?

— А як зразумелі?

— Інтуіцыя падказала (смяецца).

Гумар ацанілі. Астатняе — пасля.

А зараз пазнаёмімся. Вадзіму Сушчанку — 19 гадоў. Нарэдзіўся ў Мінску, у сям'і слесарна-механіка МТС і кантралёра шарыкападшыпнікавага завода. Ёсць старэйшая сястра, маленькая пляменніца. У 2009 годзе Вадзім скончыў школу, з гады вучыўся ў Мінскім дзяржаўным прафесійным ліцэі аўтамабілебудавання № 9. Пасля заканчэння ўладкаваўся на Мінскі аўтамабільны слесарам. Калі прыйшла пазва з ваенкамата, не засмуціўся. Служыць у арміі хацелі даўно, тым больш у 5-й брыгадзе спецыяльнага прызначэння — у спецназе!

Так вырашылі і ў ваенкамаце. Фізічная падрыхтоўка — добрая. Доўгі час Вадзім займаўся тэнісам, футболом, веславаннем. Па маральна-дзелавых якасцях адпавядае. Характарыстыкі — станючыя. Жаданне ёсць. Чаму б і не?

Наконт добрай фізічнай падрыхтоўкі хутка ўпэўніліся. Па дарозе дадому хлопец не прапусціў ніводнага турніка. Аказалася, на іх ён займаецца штодзень. Хацелі паказаць і як бегае. Мы адмовіліся. Давялося б мерзнуць якую гадзіну: за гэты час юнак пра-

бгае амаль 6 кіламетраў! І так кожны дзень! Пагадзіцеся, надарэнная падрыхтоўка да армейскіх нагрузкаў. Тым больш, калі часе падтрымліваюць сябры, якія разам з Вадзімам стораз пераадолююць гэтую «паласу перашкод».

... Пакуль Вадзім падцягваўся, мы ўжо паспелі змерзнуць. Хлопец прапанаваў пагрэцца кубачкам гарбаты. Згледзіліся. У хаце нас сустрэлі бацькі Вадзіма — Сяргей Уладзіміравіч і Марына Васільеўна, а таксама бабуля Лідзія Іванавна, якая прыехала ажно з Варонежа, каб правесці любімага ўнука ў армію.

— Як успрынялі навіну, што сын пойдзе служыць? — не маглі не пацікавіцца мы.

— Для нас гэта не стала нечаканасцю, — прызнаецца маці, ледзь стрымліваючы слёзы. — Праўда, калі даведзіліся, у якіх войсках будзе служыць, стала неяк не па сабе. Усё ж такі сілы спецыяльных аперацый вятрабуюць ад вайскоўцаў вялікіх нагрузкаў, адказнасці. Упэўнена, што сыну гэта будзе па сілах. Калі сам захачеў служыць менавіта там, значыць, вытрымае.

— Што пакладзце сыну з сабой?

— Ён ужо ўсё сабраў сам. Бялізну, шкарпэткі, прадметы гігіены. Застаецца пакласці штосці перакусіць на першы дзень. Пасля будзем слаць пасылкі, прыязджаць.

Да армейскага рэжыму сну Вадзіму будзе прывыкнуць няцяжка. Каб паспець на работу, ён пачынаў а палове шостага гадзіны, што на 30 хвілін раней, чым у войску.

— Ужо пахаладала, неўзабаве будзе маразы, як ён усё гэта вытрымае? — хвалюецца маці.

— Яшчэ перажываю, як сын наладзіць адносіны ў калектыве: чалавек ён сціплы, мяккі...

На гэта ў бацькі знайшлася парада:

— У арміі, як і ў звычайным жыцці, трэба быць валавым, умець даць адпор. Армія з юнака выхоўвае мужчыну. Слухай камандзіра, як роднага бацьку!

— На чалавека, які адспужыў у арміі, глядзяць зусім іншымі вачыма, — упэўнена бабуля. — Паважаюць у грамадстве, звяртаюць увагу на гэтую акалічнасць пры ўладкаванні на працу. Спадзяюся, што Вадзім вернецца з арміі сапраўдным мужчынам!

... Перадзвіны ў Вадзіма былі на выхадных. Здымаў катэдж, куды запрасіў сяброў. З бацькамі напярэдадні адыходзіць вадзіць дома. Прыйдучы сваякі. А сёння пайшоў ён... праводзіць нас да аўтобуса на прыпынку. Сапраўдны джэнтльмен!

Чацвер, 15 лістапада. Раніца. Першы дзень адпраўкі ў вайсковую частку. «Стартуюць» зліта беларускай арміі — Сілы спецыяльных аперацый Узброеных Сіл, рота ганаровай варты, механізаваныя злучэнні і войскі сувязі.

На базе зборнага пункта на Ангарскай чакаем, калі прывядуць прызыўнікоў з раённых ваенкаматаў сталіцы. Хутка пад'едзе «патрэбны» аўтобус. З яго выходзіць Вадзім. Перамоміла яма часу. Хлопцы рыхтуюцца да праходжання чарговага медкамісія.

Апошняе «годны» — і Вадзім разам з таварышамі па ратнай справе чакае цырымоніі ўрачыстай адпраўкі, якая адбудзецца ў 14.00. А пакуль ёсць час па-

гаварыць.

— Як усё прайшло?

— Добра. Толькі хвалюваўся, што нешта можа быць не так і ў армію не возьмуць, — прызнаўся Вадзім.

— Чым на наступныя паўтара года, збіраючы паесці, парадвала маці?

— Паклала бутэрброды, садавіну, сок, салодкае...

За размовамі не заўважылі, як прайшоў час. Трэба ісці на паstraенне. Прызыўнікоў размеркавалі па групках — у залежнасці ад вайсковых часцей, дзе будуць несці службу. Пачалася цырымонія адпраўкі. Пасля — некалькі хвілін у абдымаках родных і блізкіх.

Развітанца з Вадзімам прыйшла бацькі, бабуля, сястра, сябры. Не ўбачацца цэлы месяц — да прысягі! А потым — хоць кожны выхадны. Пры ўмове, што паводзіны будуць добрыя...

Аўтобус адпраўляецца. Ад'езд на чыгуначны вакзал. Перасадка на электрычку. Гадзіну ў дарозе — і ў Мар'інай Горцы. Некалькі хвілін — і ў 5-й асобнай брыгадзе спецыяльнага прызначэння Сіл спецыяльных аперацый Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь. Нарэшце прыпынак. Час знаходжання — паўтара года.

Шэсць гадзін вечара. Яшчэ адзін медыцынскі агляд. Самы час памяняць кофту і джынсы на ваенную форму адзення. Кожнаму выдалі па камплекце: ніжнюю і споднюю бялізну, цяльняшкі, кашулю, зямляны ўцелпеныя штаны, шкарпэткі, боты, шапку, Вадзім апрануўся. Як на ім было пацешна!

— Як адчуваеш сябе ў новай «экіпіроўцы»?

— Пакуль нязвыкла, — заявляючы шнуркі, кажа Вадзім. А форма яму пасуе!

Восем гадзін. Паспяваем на вачэру. Вядома, не матчына страва, але ёсць можна, тым больш, калі ў жываце бурліць. Парлюка, мяса, масла, хлеб, батон, сок, чай. Падціпкаваліся!

Прайшоў час знаёмства са сваім спальным месцам на бліжэйшым паўтара года. Сяржанты паказалі новаму папаўненню, як засцілаць ложка, як апрацаваць і распрацаваць, куды класці адзенне і ставіць абутак. Раніцай праверачка. Як юнакі засвоілі першы ўрок. За 10 хвілін яны павінны будучы спясець заслацца, памыцца і апрагнацца.

Дзясць вечара — адбой. Пажадаўшы Вадзіму добрай ночы і прыемнага сну на новым месцы, мы развіталіся. Наперадзе нас чакала дарога ў Мінск.

Серада, 21 лістапада. Тыдзень у арміі. Вадзіма ўжо не па-

знаць. Ваенная форма, кароткая стрыжка, армейская выпраўка, сцісласць у адказах. Памужэў на вачах! Калі мы прыехалі, ён запісаў армейскія статыты.

— Зараз у новага папаўнення праходзіць курс удасканалення пачатковай ваеннай падрыхтоўкі, — расказвае адзін з камандзіраў 5-й асобнай брыгады спецыяльнага прызначэння Сіл спецыяльных аперацый. — Згодна з працаванай праграмай, юнакі вучацца абслугоўваць сябе, знаёмяцца са статытамі і вывучаюць страляны прыёмы на практыцы. Хутка яны пройдуць першасную праграму па паветрана-дэсантнай падрыхтоўцы. Паступова будучы праходзіць кантрольны заняты па фізічнай падрыхтоўцы. Зараз псіхолагамі выяўляюцца іх прафесійна-службовыя якасці, псіхалагічныя індывідуальныя характарыстыкі, вывучаюцца біяграфічныя

Чарговая медкамісія перад адпраўкай у вайсковую частку.

Правесці Вадзіма прыйшлі бацькі, бабуля, сястра, сябры. Яны не ўбачацца цэлы месяц — да прысягі!

звесткі. Усе гэта будзе ўплываць на прызначэнне вайскоўцаў на тую ці іншую ваенную спецыяльнасць. Завяршыцца курс удасканалення пачатковай ваеннай падрыхтоўкі прыняцце ваеннай прысягі.

Да яе яшчэ крыху менш за месяц. Сёння Вадзім і іншыя хлопцы 8 гадзін на дзень займаюцца шматплановай падрыхтоўкай, якая пакуль што ў асноўным датычыцца арганізацыі службы і побыту. Так што паўнаватраснае армейскае жыццё яшчэ наперадзе!

У вольны час юнакі прасуюць бялізну, падшываюць каў-

ронены. Пасля прысягі, па выхадных днях, — калі ласка! А пакуль што вайскоўцы павінны хутчэй адаптавацца да армейскага жыцця.

— Ці прывык ужо да трохзонага харчавання? — пытаемся ў Вадзіма.

— Першыя дні было цяжкавата: усё ж такі дома калі захачеў — тады паеў, — прызнаецца юнак. — А тут усё па раскладзе.

Пакуль усе харчуюцца аднолькава. А пасля паглыбленага харчавання будзе індывідуальным: у залежнасці ад фізіялагічных якасцяў ваеннаслужачых. Рост ці вага вялікая — адпаведна больш і калорыі. Таксама будзе прынята рашэнне аб дадатковым, дзевяцічным харчаванні вайскоўцаў. Галодным юнакі дакладна не застануць. Харчовая пайка ў прадстаўнікоў гэтага роду войскаў — адна з самых каларыйных. Дарэчы, у сухую пайку ўваходзіць шакалад, цукеркі, дадатковыя галеты, сок...

Прайшоў толькі тыдзень, а Вадзім ужо прывыкнуў да армейскага жыцця. Не аглядзіцца, як і паўтара года пройдзе. А пакуль — добрай службы табе, юнак!

Вераніка КАНЮТА

Прайшоў толькі тыдзень, а Вадзім ужо прывыкнуў да армейскага жыцця.

Ваенная форма, кароткая стрыжка, армейская выпраўка — Вадзіма ўжо не пазнаць.

КУПАЛЫ ПАД «ІЛАМ»

ГЭТЫ дзень пад Віцебскам быў наскрозь шэрым, набрыдлым ад сырасці, чакання немінулага дажджу. На аэрадроме з адвіслай «сквіцай» — адкрытай рампай грузавага адсека — чакаў «лятаючы» пасажыраў «Іл-76МД». Па камандзе ў яго гіганцкае, як у кашалота, бруха пагрузіліся дэсантнікі. Ускарсаўся на борт і аўтар гэтых радкоў.

Будучы палёт быў чарговым этапам падрыхтоўкі да дэсантавання з ваенна-транспартнага самалёта. Сёлетняй восенню сілы спецыяльных аперацый беларускай арміі як ніколі раней інтэнсіўна адпрацоўвалі гэты элемент праграмы навучання ратнай справе.

«Іл-76МД» — ідэальная машына для масавага дэсантавання: на борт можа ўзяць каля 130 парашуцістаў або 50 000 тон грузаў. Нягледзячы на буйныя габарыты, валодае высокімі лётнымі характарыстыкамі. Максімальная далёкасць палёту — каля 8 тысяч кіламетраў, крыху менш хуткасць — 750—800 кіламетраў за гадзіну. У самалёце я адрэз знікае ад пыталых позіркаў: хто гэта

з намі? Без парашута сярод парашуцістаў адчуць сябе няможна і абязброеным.

Самі дэсантнікі не стараліся выразаць сваіх твараў «набіць чуну» таму, што адбудзецца, некаторыя з іх зусім задрамацілі... Маё ўяўленне, узбуджанае чаканнем чагосьці незвычайнага, натыйкалася на поўную аб'якаванасць упэўненых у сабе людзей. Загадаў падрыхтаваныя пытанні аб перажываннях перад скачком я не задаваў: адказ чытаўся на тварох. Такую ўпэўненасць, як у гвардыяцаў у тыя хвіліны, дае, мабыць, толькі дысцыплінаваны практыкай вопыт ды вызначанага да апошняга косякі задача.

...Разбег самалёта адзначыўся нераўнамернымі штуршкамі. Яны спыніліся, і неўзабаве нібы заслона звалілася з ілюмінатараў: праз іх у сярэдзіну хлынула яркае святло. Мы падняліся над шэрымі марамі, дзе ўражаны ад палёту сталі яшчэ больш вострымі.

Сонца ненадоўга ўдхнула ў наш «Іл» рамантычны настрой. Шлях да раёна дэсантавання, пляцоўкі пад Мар'інай Горкай, для крылатай машыны індойці, і вось мы зноў апускаемся ў ірванья абложкі.

Вельмі жудасны, рэзкі, «калючы» роў сірэны, якая папярэджвае аб гатоўнасці да скачку, мігценне жоўтай лямпы «ўпырнулі» незвычайнае па сіле напружанне ў чалавечы асяродак самалёта. Мне ў нейкае імгненне раптам стала відавочна: дэсантнікі ўжо не проста знаходзяцца ў грузавым адсеку, яны сядзяць нібы на прывязі, гатовыя сарвацца ў неба. Калі праз секунды хлопцы паўставалі са сваіх месцаў, яны, здавалася, ужо не ўмяшчаліся ў «Іл».

...Адчыняюцца бакавыя дзверы — у іх з воплескам, апарваючы твары нечаканым парывам, урываецца паветра. Зямля ўнізе паховае сваёй блізкасцю: самалёт знізіўся да 800 метраў, яго хуткасць цяпер — 300 кіламетраў за гадзіну. Сам перайшоў у іншае вымярэнне, набыў новае аблічча: ён распаўся на практычна адчуальныя імгненні.

Загартавана зялёная лямпа — дэсант пайшоў! Навакольнае ўзрушвала строгай рытмічнасцю: дэсантнікі ў два патокі з інтэрвалам у 0,5—0,7 секунды зніклі ў бэдзінах. За самалётам абодва струмені злучаліся ў беласнежны шлейф з раскратых купалаў.

Усяго ў гэты дзень у чатыры заходы дэсантаваліся 120 парашу-

Тыстаў сіл спецыяльных аперацый. Вядома, сама атмасфера вакол гэтага дзейства будзе прасякнута рамантыкай. Аднак скакчы ў арміі — гэта ўсё ж не рамантыка, а спосаб апынуцца ў патрэбным месцы максімальна хутка і выканаць баявую задачу. У вольны ў той дзень дэсантнікі справіліся на «выдатна». Шкада, што зверху, з апусцелага і асірацелага ваенна-транспартнага «Іла», гэтага відзець не было...

Канстанцін ГАПАРЫН.

Першая «дата» беларускага касманаўта

«Я — Казбек, прыём!»

Уж, як насамрэч абудзілася ў нас цікаўнасць да космасу! Зараз першыя сайты, на якія я (і не толькі я) заходжу ранаіцай з хатняга камп'ютара, — гэта «касмiчныя»: сайт Раскосмасу, Цэнтра падрыхтоўкі касманаўтаў, Цэнтра кіравання палётамі... Блог Юліі Андрэвай (Навіцкай) «Дзёнік жонкі касманаўта»... А яшчэ вельмі прыемна пры падключэнні да інтэрнэту бачыць у «агенце» белы прамавугольнік канверта — «адзін непрычаты ліст». Бо ведаю, што гэта — ад Алега, з МКС.

Экіпаж МКС пасля 19 лістапада 2012 года: Кевін Форд, Алег Навіцкі, Яўген Тарэлкіна.

Нават не верыцца, што ўжо цэлы месяц прамінуў з таго часу, як ураджэнец Чэрвеня, мой аднакласнік з СШ №2, трэці беларускі касманаўт, прадстаўнік Раскосмасу Алег Навіцкі распачаў сваю захапляльную вандрую да зорак. І 23 лістапада ў яго, а таксама калега Яўгена Тарэлкіна (Раскосмас) і Кевіна Форда (НАСА) — была першая «дата»: месяц старту. А 25 лістапада яшчэ адна, але адзначаная некалькімі падзеямі: месяц — стыкоўцы, месяц — на Міжнароднай касмічнай станцыі (МКС). Віншум экіпаж і камандзіра карабля «Саюз ТМА-06М» (гэтую назву, хоць сярод ночы разбудзі, — скажу без запінкі!) Алега Навіцкага!

Аналізуючы ўсю назіраную інфармацыю, разумею: месяц — гэта шмат. Гэта доўга. Гэта цяжка. Гэта напружана. Як у космасе, так і на Зямлі... Ведаю, што за цэлы месяц так і не прайшло хваляванне за старэйшага сына ў яго мамы, Валяціны Эдуардаўны Навіцкай. Пра гэтыя з ёй размаўлялі падчас адной з сяброўскіх сустрэч. І гэты нягледзячы на тое, што Олег стараецца ёй тэлефанаваць штодзень! Мама ўжо ведае: калі добрая сувязь, значыць, пралетае над Канадай... І ўсё роўна трывожна-трывожна сэрцу маці. Хоць і кажа Олег, што сыты, у цяпле, і ўсё ў яго — ОК!

За месяц шмат чаго адбылося на МКС. Ведаю, што Олег прывык да бяэважкісці, але падчас лобовага віду работ яна, безумоўна, адчуваецца. Яго дні так запоўнены, што не заўсёды хапае часу, каб напісаць і адаслаць нават кароткія паведамленні па электронцы. Калі адказу няма дзён пяць, асабіста я пачынаю хвалявацца і пішу тады: «Казбек, Казбек, прыём!» І ў хуткім часе

бачу: «Я Казбек, прыём!» Вось такая стасункі... Цікава, што Олег, па яго словах, спіць нармальна, але менш, бо арганізм там аднаўляецца хутчэй. Здрава! І яшчэ мне вельмі хацелася даведацца, якая ж у нас розніца ў часе, па якім жывуць касманаўты. Аказалася, з Беларусію — тры гадзіны. Гэта значыць, калі Олег пачынаеца ў 6.00, я ўжо гадзіну як працую — у нас 9.00!

Ну, а самая значная падзея, якая адбылася за месяц знаходжання на арбіце, — гэта провады Алегам Навіцкім і яго калегамі экіпажа ў скла-

дзе Юрыя Маленчанкі, Саніты Уільямс і Акіхіка Хашыда на Зямлі! Адбылося гэта 19 лістапада, прычым вельмі рана па часе. Ці позна? Карацей, у нас была ноч! Паводле паведамленняў інфармацыйнага агенцтва, расстыкоўка транспартнага пілатаванага карабля «Саюз ТМА-05М» пад камандаваннем Юрыя Маленчанкі з МКС была запланавана на 2 гадзіны 23 хвіліны па маскоўскім часе. А ўжо ў 5 гадзін 53 хвіліны іх спускальны апарат прыземліўся ў Казахстане. І з 19 лістапада на МКС працуе экіпаж у складзе камандзіра Кевіна Форда, які

афіцыйна прыняў гэты пост ад Саніты Уільямс 17 лістапада, бортінжынераў Алега Навіцкага і Яўгена Тарэлкіна. Дарчы, адрозненне пачаў старту некаторыя інфармацыйныя агенствы Беларусі памылкова назвалі Алега Навіцкага... камандзірам МКС! Насамрэч ён — камандзір карабля «Саюз ТМА-06М», а на МКС — бортінжынер.

Як паведамляюць афіцыйныя расійскія «касмiчныя» сайты, старт наступнага транспартнага пілатаванага карабля — «Саюз ТМА-07М» — запланаваны на 19 снежня. На ім да МКС, як мяркуецца, паляцяць Раман Раманенка (Раскосмас), Томас Машбёрн (НАСА) і Крыс Хадфілд (Канадскае касмічнае агенства). І вось у такой кампаніі Алег Навіцкі будзе супрацьпаліце каталіцкае Божае нараджэнне, Новы год, праваслаўнае Расце Хрыстова... Цікава, а колькі разоў ён зможа гэта зрабіць, пакуль МКС будзе рухацца па сваёй арбіце?! Трэба спытацца...

Святлана АДАМОВІЧ

Святлана АДАМОВІЧ МОЙ АДНАКЛАСНІК — КАСМАНАЎТ!

Камандзіру касмічнага карабля «Саюз ТМА-06 М» Алегу НАВИЦКАМУ і яго экіпажу прывітаецаца

«Казбекам» — старт! Ракета — у прастор! Не, гэта мне не мроіцца, не сніцца. Свой шлях упеўнена пракаўшы паміж зор, У космас паляцеў Олег Навіцкі!

Ён — касманаўт. І — аднакласнік мой. Алегам я надзвычай ганаруся! Для Чэрвеня — сапраўдны ён герой. І трэці зорны чалавек — для Беларусі.

Усё далей ад карабля Зямля... Перажывалі доўга сутак неўспына! На станцыі касмічнай сям'я Сустрэла новы экіпаж гасцінна.

Ім родным домам стала МКС. Прыняты тут жыцця свае законы. І прывітаннем ад Зямлі «Прагрэс» Даставіць на арбіту грузы тоны.

У Зорным гарадку не спіць сям'я, У Чэрвені хвалюецца матуля. Плыве ў ілюмінатары Зямля... Яе спакой цяпер Алег вартуе.

Калі ж надзеда час ляцець дамоў, За мяжкою пасадку памалюся. Да маніторы мы прысядзем зноў... «З вяртаннем!» — скажа кожны ў Беларусі.

Крымінал

ДАЛІ «ПРЫКУРЫЦЬ»: КАНФІСКАВАЛІ 4,5 ТЫСЯЧЫ ПАЧКАЎ ЦЫГАРЭТ

26-гадовае жыхар Мінскай вобласці перавозіць 4,5 тысячы пачкаў цыгарэт «Winston» без суправаджальных дакументаў. Уся партыя на агульную суму звыш 40 мільёнаў рублёў была канфіскавана.

Кіроўца аўтамабіля «Сітраен» быў спынены супрацоўнікамі па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі і ДАІ Маскоўскага РУУС г. Мінска разам з работнікамі інспекцыі Міністэрства па падатках і зборах па Маскоўскім раёне сталіцы падчас правядзення мерапрыемстваў па ліквідацыі канала незаконнага вывазу з Рэспублікі Беларусь тытунёвых вырабаў. Выватаму пагражае штраф у памеры да 5 мільёнаў рублёў (50 базавых велічынь) з канфіскацыі прадмету транспарціроўкі. Матэрыялы аб адміністрацыйным правапарушэнні накіраваны ў суд Маскоўскага раёна г. Мінска для яго прававой адзнакі.

СЁННЯ

Сонца

Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск — 8.59	16.55	7.56
Віцебск — 8.55	16.38	7.43
Магілёў — 8.49	16.45	7.56
Гомель — 8.38	16.49	8.11
Гродна — 9.13	17.12	7.59
Брэст — 9.06	17.20	8.14

Месяц

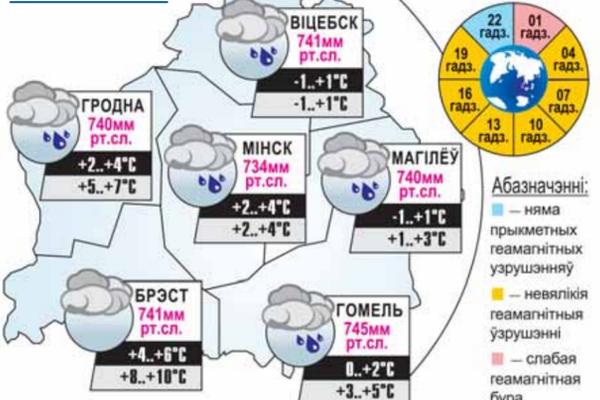
Поўня 28 лістапада. Месяц у сусор'і Цяльца.

Імяніны

Пр. Ганны, Аляксандра, Аляксея, Віктара, Пятра, Рыгора, Сяргея, К. Валерыі, Ксеніі, Валар'яна, Максіма, Юзафа, Яраслава.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА +9...+11°C	КІЕЎ +6...+8°C	РЫГА +2...+4°C
ВІЛЬНЮС +4...+6°C	МАСКВА -3...-1°C	С.ПЕЦЯРБУРГ -2...0°C

Добрая навіна

У МАГІЛЁВЕ АДКРЫЛАСЯ АНИМАЦЫЙНАЯ СТУДЫЯ

Хлопчыкі і дзяўчынкі з розных гарадскіх школ займаюцца ў кінатэатры «Космас». Увогуле прыняты 25 дзцей, навучанне бясплатнае.

У студыі асвойваюць прыкладную (на паперы і з пластыліну) і камп'ютарную анімацыю. Матэрыялы для творчасці прадстаўляе абласное прадпрыемства «Кінавідзапракат». Дзецям падабаецца, што прыдуманы імі героі ажываюць на экране. Але тут для поспеху важныя не толькі фантазія і творчасць, а таксама цярплівасць, уседлівасць.

Ідэю стварэння дзіцячай анімацыйнай студыі падтрымалі ўпраўленне культуры Магілёўскага аблвыканкама і «Беларусьфільм». Менавіта ў Магілёве пастахова праводзіцца кожную восень міжнародны фестываль анімацыйных фільмаў. Ужо на чарговай «Анімаўчы» могуць быць прадстаўлены і працы юных аніматары з абласнога цэнтра.

Ліона ІВАНОВА

МІКА І Х'ЮГА СПЯШАЮЦА НА ДАПАМОГУ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Падчас сеанса (а гэта каля 30 хвілін) дзеці амаль увесь час кантактуюць з дэльфінамі. Як адзначае дэльфіна-тэрапеўт Васіль Аўсяннікаў, дзяткі занятак дзяткі вельмі наладжваць стасункі, плаваць, здымаць страх перад вадою. Ды і цудоўны настрой пасля кантактаў з самымі пазітыўнымі марскімі жывёламі забяспечаны!

Усе заняткі пабудаваны на гульні, але вельмі карыснай, — адзначае Васіль. — Дзеці, калі бачаць рэакцыю дэльфінаў, пачынаюць больш рухацца, больш размаўляць, і, безумоўна, камунікаваць больш у шырокім сэнсе. Заўважаем, што пасля заняткаў відзець істотны прагрэс, прыходзяць зусім іншыя дзеці!

Кірыл Сініца разам з бацькамі і старэйшым братам прыехаў да дэльфінаў з Гродна. Тата Віталій адзначае — дзяткі гэтым сеансам сын стаў і адчуваць сябе лепш, і хвароба пакрыў адступала.

З лістапада па сакавік у мінскім дэльфінарый праходзіць сезоннае зніжэнне кошту праходжання курсу дэльфіна-тэрапіі на 25-35%. Напрыклад, кошт у лістападзе-снежні за адзін занятак складае 720 тысяч рублёў, у студзені-лютым — 640 тысяч.

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара.

Даты Падзеі Людзі

1859 год — у эксплуатацыю ўведзена першая ў Беларусі тэлеграфная лінія Мінск — Бабруйск, адпраўлена першая тэлеграма з Мінска ў Бабруйск. Гэтая дата стала днём нараджэння электрасувязі Беларусі. У 1896 годзе ў Мінску пабудавана тэлефонная станцыя на 100 нумароў, на пачатку ХХ стагоддзя тэлефонныя станцыі мелі 16 гарадоў Беларусі, працавала каля 400 прадпрыемстваў пошты і тэлеграфа.

1941 год — фашыстамі павешана партызанка Зоя Касмадзям'янская. Камсамольскі дыверсійна-разведвальны атрад, у які ўваходзіла Зоя Касмадзям'янская, два тыдні дзейнічаў на тэрыторыі, занятай гітлераўцамі. У раёне вёскі Пятрышчава Зоя была захопленая гітлераўцамі. Яе дапытваў камандзір 332-га пяхотнага палка 197-й дывізіі падпалкоўнік Рудэрэр. Дзяткіна не адказвала на пытанні. Яе білі чыцёркай. Гаспадары дома, дзе ішоў допыт, налічылі па гук больш за дзвесце удараў рамянямі. Нягледзячы на катаванні, Зоя так нічога і не расказала. Ранаіцай 27 лістапада 1941 года фашысты прымуслі гаспадароў дома апрануць дзяткіну (сама яна ўжо была не ў сілах гэта зрабіць) і, павесіўшы ёй на грудзі шылду з надпісам «Падпальшчык» і адабраўшы ў яе бутэлькі з бензінам, вывелі на вуліцу, дзе ўжо была гатова шыбеніца... Пра подзвіг Зои Касмадзям'янскай напісана шмат. Значна менш вядома, што прыкладна ў гэты ж час абарвалася яшчэ адно маладое жыццё — па суседстве з Пятрышчавам, у вёсцы Галаўкова, на арцы саўгаснага двара была павешана другая партызанка — Вера Валашына. Да вайны яна паспела стаць мадэллю для скульптара Івана Шадра. Можна быць, памятаеце, ва ўсіх парках калісьці стаяла скульптура «Дзяткіна з вяслом»? Дык гэта — Вера Валашына. Прыгожая і адважная дзяткіна трагічна загінула ў такі ж дзень 1941 года.

1947 год — нарадзіўся Анатоль Кірылавіч Цітоў, беларускі гісторык, геральдыст, сфрыгаст. Аўтар навуковых і публіцыстычных работ па геральдыцы, генеалогіі, гісторыі рэльефаў і гістарычнай геаграфіі. Быў членам камісіі па вырацоўцы эталона Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і палажэння аб гербе, узорам пятачак Вярхоўнага Савета, яго Прэзідыума і нагруднага знака народнага дэпутата Рэспублікі Беларусь.

Было сказана

Арцём ВЯРЫГА-ДАРЭЎСКІ (1816—1884), паэт, драматург, публіцыст і даследчык фальклору, адзін з пачынальнікаў новай беларускай літаратуры:

«Калі лад у сям'і, дык і дабро само да яе плыве».

УСМІХНЕМСЯ

Як і на курорце, у інтэрнэце ўсе мужыкі халастыя.

Малады бацька ў паніцы тэлефануе педыятру:

— Доктар, што рабіць? Трохгадовая дачка напілася зялёнкай!

— Так, а як дзіця цяпер выглядае, што рабіць?

— Усмехаецца зялёнымі вуснамі, высоўвае зялёны язык скрозь зялёныя зубы. Доктар, што мне рабіць?!

У трубы смех лекара: — Фатаграфуйце!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. СВЯТЫЦКАЯ, А. СПАНЕУСЬ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛШУК, Л. ЦМОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); адрознаваў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычная — 287 19 68, скаржарыня — 292 05 82, адрознаваў за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтары: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zvyazda.minsk.by, e-mail: rok@zvyazda.minsk.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрознаваўныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар.

Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрознаваўна ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.

Тыраж 26.520. Індэкс 63850. Зак. № 5305.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 27 лістапада 2012 года.